

Nebud'  
jak  
gadžo!

Nejisté  
domovy



Františka Loubat & Ašta Šmé

V České republice vyrůstá v pěstounské péči více než deset tisíc dětí. Z nich přibližně tři čtvrtiny jsou v péči svých příbuzných. V ústavu několik let, některé v nich zde ale prožijí celé své dětství. Každý rok je nově odebráno z původních rodin přibližně tři tisíce dětí. Polovina jich je odebrána ze sociálních důvodů. Více než 1600 dětí ve věku do 3 let je každoročně umístěno do kojeneckých ústavů. Česká republika je jednou z posledních zemí v Evropě a poslední zemí ve střední Evropě, kde je tato praxe nadále uplatňována. Do náhradních rodin se z dětských domovů v minulém roce podařilo umístit pouze 136 dětí. Počet dětí, které se vrací do původních rodin, není znám, protože státní správa tento údaj nesleduje. Náhradní rodina se v současnosti hledá pro pět tisíc dětí.

Za těmito čísly stojí konkrétní děti, které mají své unikátní osudy a životní příběhy. A přece jim je řada věcí společná. Odebrané děti mívají menší životní šance. Naráží ve svém okolí na nižší očekávání a ve společnosti čelí celé řadě předsudků. S ozvuky křivd, které jim byly způsobeny v dětství, se celoživotně vyrovnávají a nepřestávají nést jejich následky.

Z vyprávění životních příběhů těchto dětí si uvědomíme, jak důležitou roli v jejich životech hrají konkrétní situace, konkrétní lidé, šťastné a nešťastné náhody či zdánlivě nedůležité okamžiky. Máme možnost pozorovat, co všechno může ovlivnit jejich volby a nasměrovat jejich osudy. To, co uvízne v paměti jako vzpomínka na určitou událost nebo zážitek, se přitom často vzpírá statistickým číslům nebo zobecňujícím sociologickým analýzám.

V edici Nejisté domovy vám předkládáme komiksy vzniklé na základě střípků životních vyprávění dětí, které z nejrůznějších důvodů nevyrůstaly se svou původní rodinou. Jejich aktéři nám vyprávěli své příběhy a měli možnost sledovat i ovlivňovat proces, během kterého se stali hrdiny jednotlivých komiksů.

Veškeré uvedené výpovědi jsou autentické.

Vyprávění Michala doplňují záznamy z jeho osobních sloček vedených na příslušném OSPOD a v dětském domově. Tyto dokumenty uveřejňujeme na Michalovu žádost. Jednotlivé fotokopie jsou předkládány v autentické podobě, pouze na několika stranách jsou použity jen potřebné výňatky (strana 92, 93 a 95). Naopak z krátkého období od prvního kontaktování Michalovy rodiny úřady k Michalovu odebrání na jaře roku 1989 (strana 81–88) jsme uveřejnili veškerou existující dokumentaci. Jména a osobní data Michalových příbuzných byla anonymizována. Michalův příběh doplňují svým hlasem také jeho rodiče a další příbuzní.

AŠTA  
ŠMĚ

Tato kniha vznikla za laskavé finanční podpory grantu z Islandu, Lichtenštejska a Norska a za finančního přispění Velvyslanectví USA v Praze.

Supported by grant from Iceland, Liechtenstein and Norway. Supported by the U.S. Embassy in The Czech Republic.

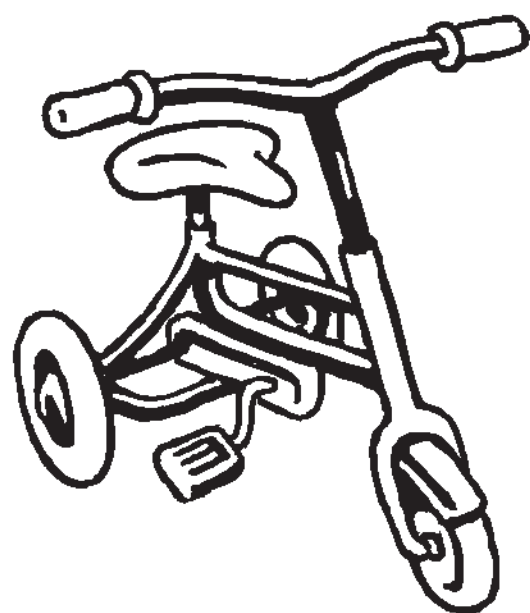


Děkujeme Michalovi za jeho ochotu vyprávět svůj životní příběh a za jeho aktivní zapojení při tvorbě scénáře tohoto komiksu. Dále bychom rádi poděkovali jeho matce Gábině, jeho otci Michalovi, nevlastní matce Róze, strýci, tetě, sestrám a bratrovi.

Děkujeme také zaměstnancům DD Frýdlant v Čechách za vstřícnost při návštěvě tohoto zařízení a Liboru Hajskému za pomoc s grafickým vyčištěním dokumentů.

Tento příběh je napsán a nakreslen podle autentických výpovědí. Jména některých osob v příběhu a jejich osobní data byla anonymizována.

ISBN 978-80-906587-6-9 (Nebuď jak gádžo!)  
ISBN 978-80-906587-9-0 (Nejisté domovy)







Protože sjednocení, které je jedním z cílů vládní strategie, v ní není zmíněno ani jednou.



Dalším bodem je nedostatečné zapojení dětí do rozhodovacích procesů.



Na konferenci, která se odehrála loni na půdě MPSV, prezentovala právnička z PFUK statistiky, jak často jsou dnes děti vyslyšeny před soudem. Potvrzovala data z roku 2013 od veřejného ochránce práv.



Navíc děti, kterým je pod dvanáct let, právo na to být slyšeny stále nemají. Je zcela na uvážení soudce, jestli si myslí, že je dítě schopné utvořit si názor na to, chce-li být u rodičů.



Tady dochází k systematickému porušování práv dětí. A k tomu přispívá i fakt, že kontrolní mechanismy nefungují, jak by měly.



Například Česká školní inspekce kontroluje zařízení v průměru jednou za 10 let.

To není možné!

Nyní k rodinám, které jsou v situaci, že by jim mohly být odebrány děti. Je potřeba propojovat služby, které pomáhají předcházet odebrání.

Sociální důvody jsou druhým nejvíce užívaným důvodem k odebrání dítěte.

Velmi často se na to nabalují další důvody jako zanedbání péče a tak dále, aby k umístění dítěte do dětského domova mohlo dojít legálním způsobem.

Můžu říct, že já jsem jeden z příkladů takových dětí.



Nebud'  
jak  
gádžo!

Františka Loubat  
& Aštašme'



Č.j.: 1268/91/H

Důvěrné

11. listopad 1991

Z P R Á V A O D Í T Ě T I .

Michal

r.č.

nar. 7. 1988 v Ústí n. L., okr. týž, nár. slovenská,  
přijat do zařízení dne 6. 9. 1991 z OÚNZ DD Liberec na  
podkladě rozsudku Okresního soudu v Děčíně o ústavní výchově  
11 Nc 193/89 - 3 ze dne 11. 6. 1989, neboť matka neměla kde  
bydlet a potulovala se i s nezl..  
Posl. trvalé bydliště nezl. Varnsdorf, Národní, u matky,  
poté od 9.8. 1989 do 6.9. 1991 OÚNZ DD Liberec.

Rodiče: Otec: Michal - roz., nar. 1960,  
není známo, kde se zdržuje

Matka: Gabriela - roz., nar. 1960,  
bez pracovního poměru, bytem trvale Varnsdorf,  
Národní

Sourozenci: polorodí: Jiří - nar. 1982, u matky  
děvče 1976 - náhradní rodinná péče

I. ANAMNÉZA

Rod. anamnéza:

Polorodý bratr nezl. byl v roce 1989 - 1990 umístěn ve Zvláštní  
mateřské škole internátní v Ústí n. L. - Severní terasa.  
Starší polorodá sestra byla dána v minulosti do náhradní rodinné  
péče.

Výchovné, hmotné a hygienické podmínky v rodině:

Rodiče dítěte jsou manželé, ale nežijí ve společné domácnosti.  
Otec se zdržuje neznámo kde. O dítě se starala převážně matka,  
ale jen velmi krátce po narození. Chlapec byl poté pro matčinu  
nevhodnou péči umístěn do kojeneckého ústavu. Matka často stří-  
dá známosti, většinou se však jedná o nestálé partnery. Matka  
se o děti snažila pečovat, ale její snížené rozumové schopnosti,  
neumožňují děti dostatečně zvládnout. Starší polorodý bratr  
Jiří byl v minulosti umístěn ve Zvláštní mateřské škole interná-  
tní v Ústí n. L. - Severní Terasa, po roce byl na matčinu žádost  
vrácen zpět do její péče. V současné době má Jirka problémy ve škole.  
Matka žije v bytě, kde je udržována celkem čistota, v bytě je  
umyvadlo i vana.  
Matka v minulosti často střídala zaměstnání, v současné době je  
vedena jako uchazečka o zaměstnání, dostává podporu. Otec neplatí,  
zdržuje se neznámo kde.

Mám jednu vzpomínku, která je z období před děcákem.



Figuruje v ní nějaký okno...



No, takováhle, ale  
jenom jedno tohle  
okno, ne ten zbytek.

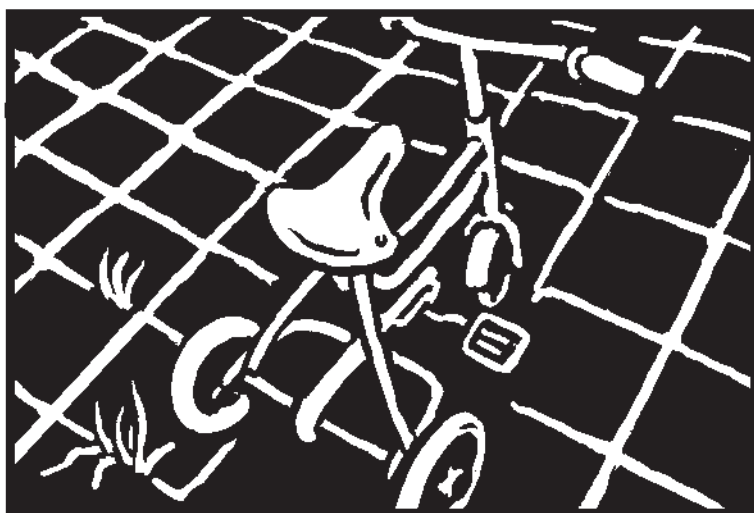
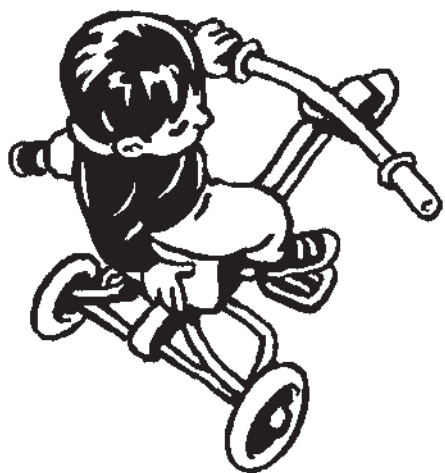


A pak mám pocit,  
jakože jsem u toho  
okna, nebo za ním,  
nebo na něm sedím.

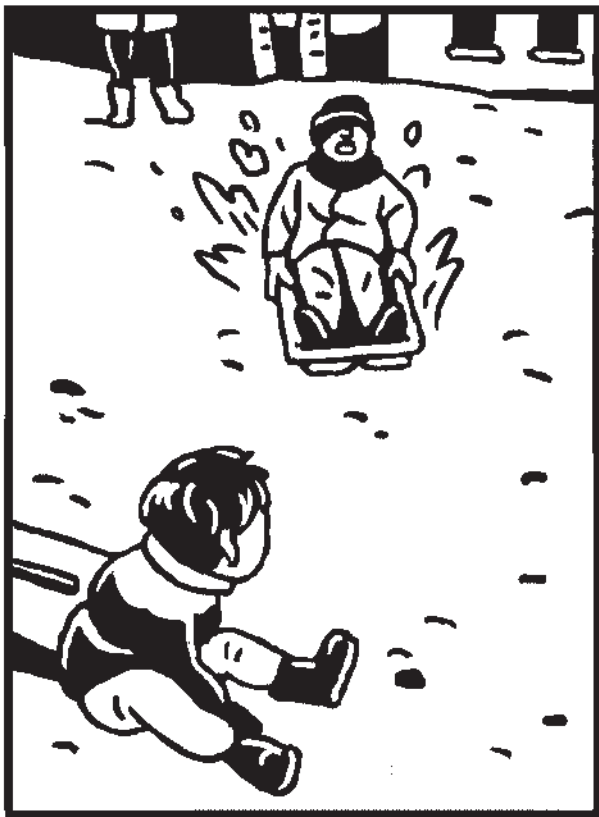


Zároveň se v té  
představě nikde  
nevidím, ale ten  
pocit, že bych tam  
měl být, tam je.

První opravdová vzpomínka, kterou mám, není z období, kdy jsem žil s rodiči, ale z prvního dne, kdy jsem přišel do děčáku do Frýdlantu. To mi byly tři roky. Bylo léto a před barákem byl takovej betonek, na kterým jsem jezdil s bílou tříkolkou, která měla fialový ráfky.



Já na svůj dětství v děčáku docela rád vzpomínám.



To nebylo tak hrozný.

### III. Celkové hodnocení, závěr, prognóza.

Umístěn pro nevhodné rodinné prostředí, do našeho zařízení přemístěn z DD CUNZ.

#### Ve skupině dětí.

Při příjmu veselý a zvědavý.

Občas projevy vzdoru, jindy nevypočítatelný, např. se rozpláče, když se jde koupat. Do kolektivu dětí zapadl bez problémů, rád si hraje se chlapci, ale jen nerad někomu půjčuje hračky/vzteká se a rozčiluje/. Ve vztahu k dospělým osobám je zvědavý, rád je poslouchá a sleduje. Jeho sebeobsluha se zlepšila, velmi se snaží sám se oblékat i najíst. Celkem se mu to daří. Hygienické návyky během dne dodržuje, v noci se občas pomočí. Při zaměstnání je spíše samotářský, nevydrží si dlouho hrát s jednou hračkou. Velmi rád poslouchá učitelku a opakuje po ní slova písně, či pohádky. Při pohybové výchově je aktivní. Rád kope do míče, rád běhá, je obratný.

Jeho výtvarný projev neodpovídá věku, snaží se ale pracovat čistě. Rád se mazlí a tulí.

#### Psychologické vyšetření.

První kontakt navazuje překotně, průběžně bývá v dobré náladě, bez větší selekce se hrne jak k dospělým, tak k starším dětem, které o něho projeví zájem.

Úroveň hrubé i jemné motoriky je v normě, lehce vážne grafomotorika v důsledku necvičenosti, nakreslí neuměle kruh a svislou čáru, hlavonožce nesvede. Volná kresba na úrovni čmáranice. Snaží se pojmenovávat základní barvy, zatím ne vždy úspěšně, ale někdy se mu to podaří. Je hovorný, hojně komunikuje, snaží se upoutat pozornost, často hovoří o matce/"pojeď na výlet s maminkou.."/. Výslovnost méně srozumitelná, slovní zásoba postačuje k dorozumění se se sociálním okolím na sociální bázi, ale aktivní slovní zásoba odpovídá zhruba dvou a půl letému dítěti. V soustředění značné rezervy, soustředí se krátkodobě, pozornost snadno upoutávají předměty v okolí, ale v individuálním kontaktu spolupracuje uspokojivě. Hra spočívá převážně v prosté manipulaci a exploraci s předměty, krom pohybových her, kde se snaží např. o "kopanou", tj. vyvíjí úsilí k dosažení cíle hry, sleduje smysl.

Emotivita lehce vývojově nevyrovnaná, nese stopy tříletého období, chlapec má nárok na sebeprosazování se, trucování, upoutávání pozornosti /nelze to nevidět, ale je třeba to chápat/. Pozitivní citová vazba je na matku, která je nekritická, průbojná, v jednání s personálem unáhlená, za chlapcem ale jezdí pravidelně na návštěvy.

Sociabilita a adaptabilita rovněž poznamenány tříletým obdobím, citovou labilitou, deprivací.

Aktuální intelektová úroveň je globálně /T-M/ na hranici spodní normy a hraničního pásma mentální retardace. Aktuální mentální úroveň odpovídá při CHV 3/3=MV 2/10.

Závěr: chlapec se zachovalou dětskou osobností, milý, velmi mírně vývojově opožděný v důsledku nepodnětného prostředí a hospitalismu.

Matka projevuje o chlapce zájem, jezdí na návštěvy.

#### Přemísťujeme do DD.

Návrh výchovných opatření.

Všestranný rozvoj dětské osobnosti, kontakt s matkou umožnit, pozornost řečového vývoji a grafomotorice. Před vstupem do školy nutno provést kontrolní psycholog. vyšetření ohledně vřazení i event. odkladu škol. docházky, chlapec je rozený v červenci. Vývojová prognóza v podnětném prostředí příznivá.

Vyšetřili: A. Holinská, soc. pracovníce  
I. Kolertová, učitelka MŠ

PhDr. B. Lányová, psychologka  
I. Pazourová, pediatr

Mgr. Hana Pěldová, ředitelka

11/91



Co si pamatuju, úplně od začátku jsem měl jednu vychovatelku, která mě doprovázela téměř celý dětství. Ta se jmenovala Sýkorová. Teta Sýkorová. Ona měla všechny děti tak nějak ráda.



Je jedna z těch vychovatelek, který to vidí jako svoje poslání.



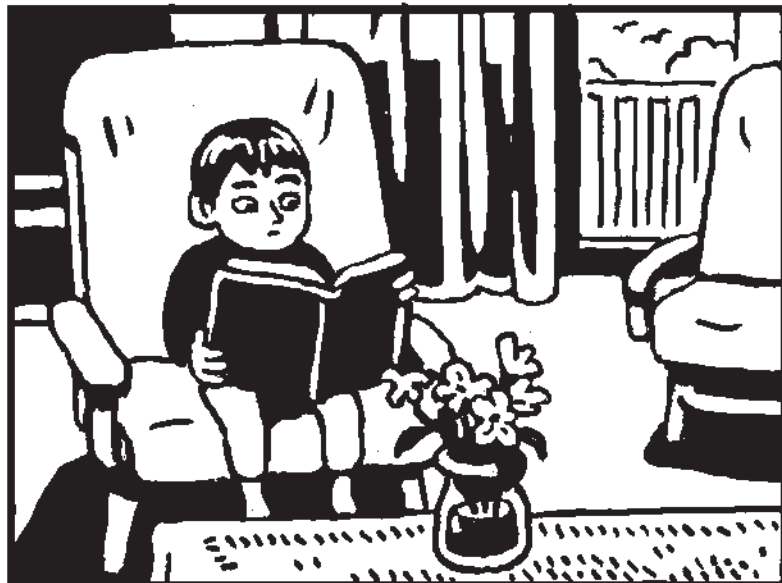
A mě měla obzvlášť ráda.



Brala si mě dokonce domů na víkendy.

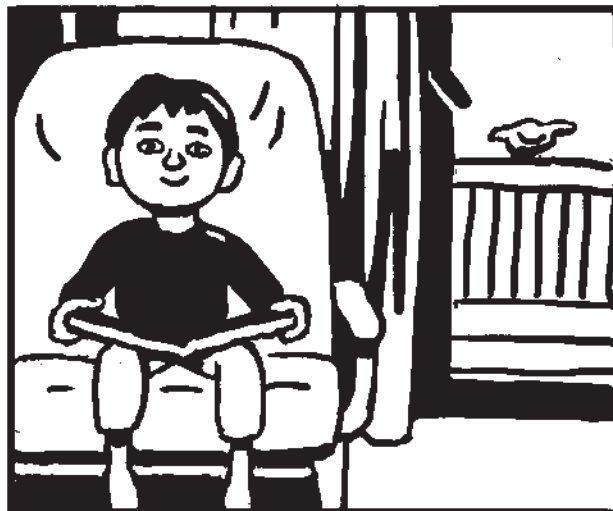


Pamatuju si, že jsem jednou narazil na její fotku z mládí. A byl jsem celkem hotovej z toho, že byla hezká.



Ona mě měla hrozně ráda.

A bylo zjevný, že kdyby mohla, žeby si mě třeba i adoptovala.





Až po letech jsem se dozvěděl,  
že hebejt ji, tak mě dali  
do zvláštní školy.

V poradně řekli, že bych se měl líp  
ve zvláštní škole. Ona to absolutně  
odmítla, že je to nesmysl, že na zá-  
kladku rozhodně mám.

20. 7. 1994

### Zpráva o psychologickém vyšetření.

Metody: "dětský svět" /projekt./, povídání nad obrázky, vážné i veselé doplňovačky /T-73/, Bender-Gestalt test, sestavebnice CHEVA, konstrukce s komentářem, "povídání si", kresby - analýza.

### Chování.

Michal je živý, nevyrdrží u činnosti déle, nekonzcentruje se, unavitelný, nedokáže soustředit pozornost na jednotlivý konkrétní úkol /LMD?/. Špatná výslovnost, v některých okamžicích se obtížně vyjadřuje, patlavost, dle záznamů se však situace v tomto směru rychle zlepšuje /oproti konstatování DDÚ/. Vyžaduje klid a minimum podnětů, selekci a postupné zatěžování /jinak jej vše vyvádí z míry/. Je rád, že se jím někdo zabývá, chce verbálně komunikovat, o vše se zajímá, to jej však rozptyluje. Sebeobsluha zatím na nižší úrovni, pomalejší tempo, snaží se, aby vše zvládal na dobré úrovni, chce být pozitivně hodnocen, patrné jsou zárodky ctižádostivosti. Charakteristika osobnostních projevů.

Emoce částečně oploštělé, nevidí určité souvislosti, ochuzené a mylné interpretace, neprojevuje se úzkostnost ani anxiozita. Emoční vazba na eventuelní rodiče neexistuje, pouze kopíruje interpretace tak, jak má odposloucháno a naučeno /doba pobytu v různých výchovných institucích se již evidentně projevuje/. Některé souvislosti a spojitosti nepostihuje a nechápe ani po upozornění /zejména souvislosti vztahů ve skupině/.

Výsledek BGT svědčí o největší pravděpodobnosti o LMD, což podporuje pozorování v průběhu "povídání" a konstrukcí se stavebnicí. Nevýrovnanost ve výsledcích při jednotlivých úkolech hovoří o postižení pouze některých funkcí /vyžadovalo by neurologické vyšetření a EEG/. Postižení se projevuje i stereotypností při řešení úloh. Typická je i nevýraznost, nedostatek kreativity a originality řešení. Vlastní výsledky se mu však líbí, hodnotí se většinou pozitivně /snížená sebekritičnost - nedostatek sebevědomí?/.

**Závěr:** Michal je dítě postižené LMD, z toho vyplývá, že jeho chování je poznamenáno neschopností soustředit se déle na určitou činnost, rychlou unavitelností, živostí, vzrušivostí a posléze rychlým "vyvanutím" a že jej čeká řada problémů ve škole i v životě /naše společnost se zatím s těmito druhy vyjímečností nedokáže vyrovnat, neumí se k takovým lidem chovat a pomoci jim/. Problémy budou patrně násobeny ještě i následky deprivace a hospitalismu, emoční oploštělostí a IQ spíše ve spodním pásmu průměru nebo i pod průměrem. Přesto, nebo právě proto, je vhodným dítětem pro náhradní rodinnou péči, kde je možné negativní prognózu zmírnit, "obrousit". Výběr prostředí, do něhož by měl Michal přijít, je však nutné velmi zvážit a otevřeně konzultovat.

D o p o r u č u j e m e, aby byl Michal Dostál zařazen do seznamu vhodných dětí pro náhrad. rod. péči s výše uvedenými poznatky.

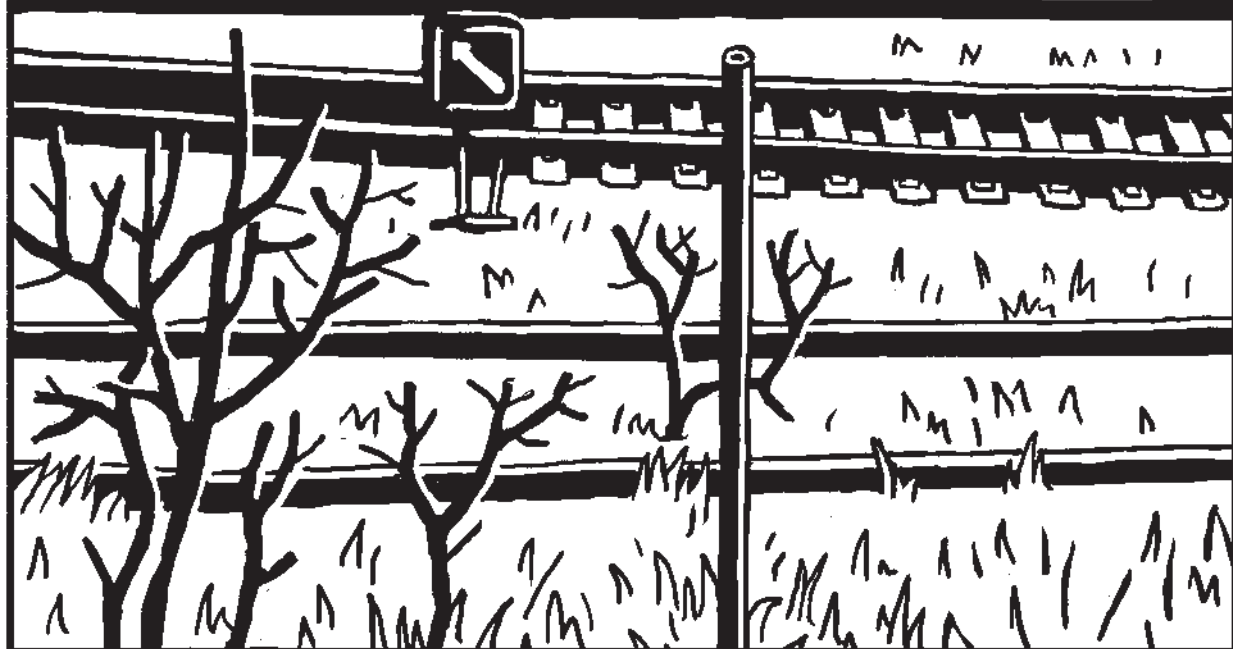
Vyšetřil: PhDr. ~~L.~~ Gottelt

Za:

PhDr. Jan Bauer



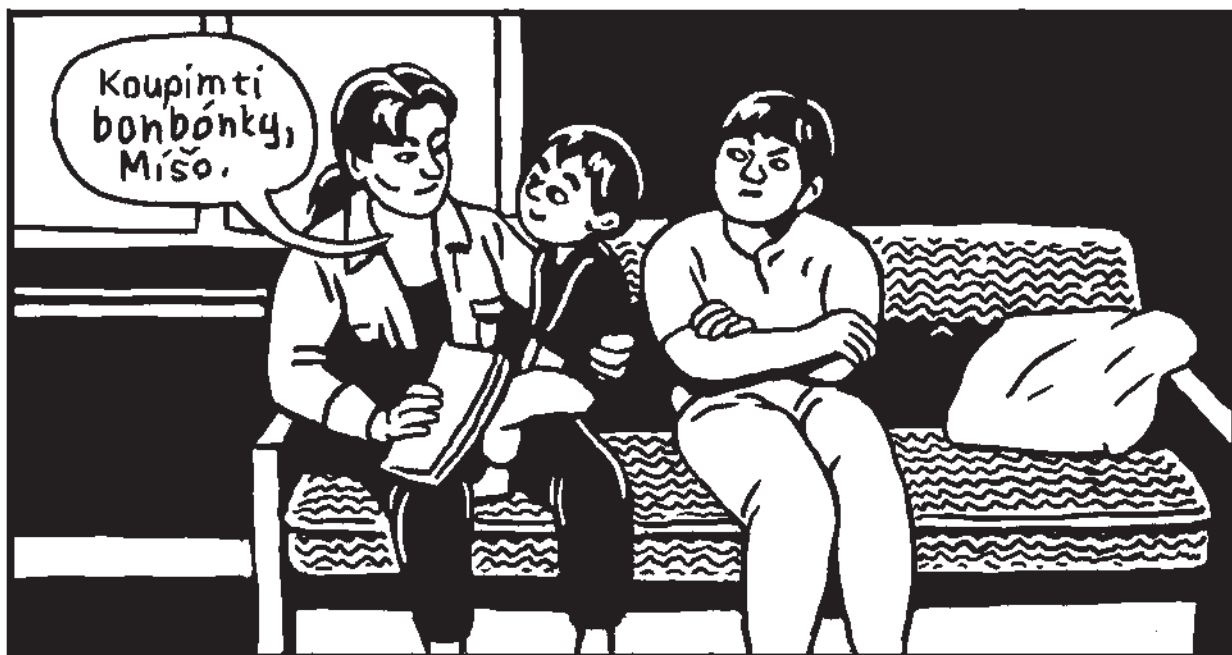
Rodičů, který přijeli  
za dítětem na návště-  
vu, bylo minimum.



Já si vzpomínám jen na jedinou návštěvu mámy. To bylo, když mi byly čtyři roky. Měl jsem pak celý život za to, že mě navštívila jenom jednou a pak už se neukázala. Tenkrát přijela s nějakým Němčourem.



První vzpomínka:



Druhá, když už je máma prýč:



Takže já jsem si celou dobu myslel, že za mnou máma přišla jenom jedenkrát a zároveň, že si zřejmě myslela, že jsem holka.



Máma má, stejně jako můj otec, jenom zvláštní školu. Vyrůstala na Slovensku v osadě, přestěhovala se v dětství s rodinou do Čech, do Varhsdorfu. S otcem spolu byli rok a půl.



POLICIE RUMBURK  
K. Grubma 406/55  
jmenem RITSCHEL  
zpráva o pobytu M. [redacted], nar. [redacted] 7.1988

Dumajčková

11.5.1992

Na základě Vašeho dotazu sdělují:

Dne 12.11.1991 byl v našem zařízení umístěn Michal [redacted], narozený [redacted] 7. 1988, syn pana Michala [redacted], nar. [redacted] 60, rozený [redacted].

Umístění Michala bylo provedeno na základě rozhodnutí soudu OS Děčín o ústavní výchově 11No 193/89 ze dne 11.6.1989.

Přehled umístění v ústavních zařízeních:

28.3.89 Kojenecký ústav v Liberci

9.8.1989 Dětský domov při OÚNZu Liberec

6.9.1991 Dětský diagn. ústav v Liberci

12.11.1991 Dětský domov Frýdlant až dosud.

V současné době dítě navštěvuje občas matka /1x za 2 měsíce/, která v zařízení při každé návštěvě dělá problémy - je sprostá k výchovným pracovníkům, při poslední návštěvě v dubnu se chystala dítě ze zařízení odnést, když se ji to nepodařilo, snažila se vychovatelku podplatit. Dítě je v ústavech od nejútlejšího věku, matku nezná, oslovuje ji zrovna jako vychovatelky "teto", nemá k matce hlubší otcové pouto. Rovněž vztah matky k dítěti je pouze formální, na návštěvě byla naposled jen 20minut a zas spěchala pryč i přesto, že měla možnost s dítětem strávit celý den.

Otec dítěte nám není znám vůbec, rovněž jako jeho pobyt.

Snažili jsme se ho kontaktovat ohledně ošetřovného, dopisy z trvalého přihlášeného pobytu se nám vracejí zpět.

V současné ani předchozí době mu nebylo možno vyměřit ošetřovné, neboť chybí podklady pro výpočet. Otec zřejmě ani nikde nepracuje.



A oni myslí, že jsem blázen.

Nebo jsem byla jednou  
v děčáku s Kurtem.  
Tim Němcem.



To bylo s těma všima. Poslouchej,  
co se stalo.





Můj syn doma neměl vši. Jak to, že tady vši má?

A to je blbost.



Tak se mu podívejte do hlavy a uvidíte.

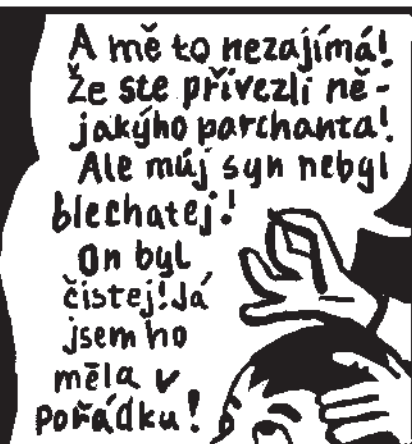


Co tam vidíte? Sou tam vši?

Sou.



To asi teď přivezlo nějaký dítě.



A mě to nezajímá! Že ste přivezli nějakýho parchanta! Ale můj syn nebyl blechatej! On byl čistej! Já jsem ho měla v pořádku!



Já si na vás budu stěžovat!

Půjdu do Rumburka a tam budu ječet!

Budu tam nadávat, jakten můj syn má vši!

Byli svině. A furt mi takhle dělali.

Jsem byla nasraná. No pak mi návštěvy úplně zakázali, protože sem si stěžovala v Rumburku.

Zkušenosti ze spolupráce s rodinou:

Matka zde byla za chlapcem dvakrát. Jednou mimo návštěvy, chtěla chlapce na víkend domů. Začala být slovně agresivní. Podruhé byla na řádných návštěvách. Chovala se impulsivně, údajně proto, že chlapec měl na koncích vlasů mrtvé hnědy. Na druhé návštěvě se svým druhem p. \_\_\_\_\_, který působí jako mentálně postižený, po celou dobu návštěv nepromluvil.

V Liberci dne 11. 11. 1991

  
Alena Holinská  
soc. pracovnice





# ZVLÁŠTNÍ ŠKOLA

407 47 VARNSDORF 4, FUČIKOVA 1804

Dětský domov  
Friedrich a Edmunda  
464 01

Váš dopis značky / ze dne

Název značky

Vytváří / linka

Varnsdorf dne

Věc:

Jsem učitelka jirského [redacted] nále  
3. třídy zvláštní školy ve Varnsdorfu. Ve svém  
dětském domově bych měla být jeho bratr

— Michal [redacted] —

a já se moc a moc přimlouvám jeho, aby se  
chlapeček pustil na prázdniny domů do Varns-  
dorfu k Jirkovi a Máni (Gabriela [redacted])  
Jsem přesvědčená, že se o chlapečka po dobu jeho  
pohybu doma bude dobře starat. Váše - to mu  
na vědomí - bych bude Michal se Váfi, jsem  
ochotná rodině nedovolit a být mu naštít  
a dohlédnout na jeho o chlapečka.

Velký Vámi za pochopení a zjevení

Jednotlivá Janková  
Emetacova 2399.

Varnsdorf

Telefon  
922 - 207

ICO  
261 - 718

89 Vst 5274

Vaše zpráva značka

ze dne

Naše značka

Frýdlant v Č. - Větrov

Věc:

20.7.1992

Vážená paní učitelko,

omlouvám se za pozdní zprávu, ale byla jsem s dětmi mimo zařízení. Přimlouváte se za paní [redacted], ale bohužel Vám nemohu vyhovět. Paní [redacted] jezdí na návštěvy velmi málo, nepravidelně. Každá návštěva končí konfliktem s výchovnými pracovníky vyvolaným právě paní [redacted]. Věřte, že pro Míšu se snažíme udělat vše nejlepší, pokud i vztah matky k dítěti byl jiný, nebránila bych pobytu dítěte doma. Vzhledem však ke zkušenostem s matkou, dále k tomu, že Míša je v ústavu už od nejútlejšího věku /již 3 1/2 roku/ a matka za celou tu dobu nebyla a zřejmě ani není schopna a tak dalece ochotna si vytvořit podmínky pro výchovu tohoto dítěte, dále k negativním informacím ze strany Policie a Orgánu péče o děti z místa bydliště nemohu matce dítě vydat. Dítě má vyslovenou soudem ústavní výchovu a v současné době jsem jeho zákonitým zástupcem, nemohu jednat jinak. Matka při návštěvě zařízení je vůči pracovníkům sprostá, agresivní, pokud ji dítě odmítnou vydat mimo zařízení, matka ztrácí o návštěvu zájem a během chvilky zařízení opouští bez ohledu na dítě. To mě právě příliš nepřesvědčuje, že by matce o dítě jako takové vůbec šlo, neboť má zde možnost strávit celý den a ona se tu většinou zdržela maximálně 20 minut. Dítě bohužel matku vůbec nezná, oslovuje ji "teto", což není ani u jednoho našeho umístěného dítěte. Paní [redacted] pokud nezmění svůj postoj k nám a tudíž i k dítěti, nebude napříště do zařízení ani vpouštěna, neboť nám svým chováním narušuje provoz zařízení. I když pomínu všechny tyto důvody, které mě vedou k tomu, že dítě matce na prázdniny nevyřám, mám pro Míšu zajištěnu od příštího týdne na 1 měsíc oázovnu.

Vážená paní učitelko, velmi mne mrzí zpráva, kterou jsem Vám v předešlých řádcích vypsala, asi bych ani tak činit neměla či nemusela. Učinila jsem tak proto, abyste měla možnost posoudit celou věc z druhé strany. Kromě všech těchto skutečností, matka navíc vyhrazuje, že si dítě stejně odveze a už nevrátí. Proto prosím pochopte, že ani jinak jednat nemohu.

Než jsem začala psát tento dopis, měla jsem opět telefonát, který se týkal právě paní [redacted] a jejího nevhodného chování.

Míša je v zařízení díky své matce a zůstane zde zase jen díky jí. Myslím si, že je to hlavně a jen její záležitost, jak dlouho dítě bude v zařízení. Pokud bude mít takové podmínky a vztah k dítěti, aby mohlo jít domů, věřte, že tomu rozhodně nebudu bránit. Bohužel zkušenosti a zodpovědnost za dítě mě vedou zatím k opačnému rozhodnutí.

S pozdravem a s poděkováním za zájem

Mgr. Věra Dunajčíková  
ředitelka DD

Frýdlant v Čechách, 1996

U dětí kolem sedmi let života  
je přirozený, že považují  
prostředí, ve kterém žijou,  
za normální.



Jako co? Že chodím ze školy  
do děčáku? Považoval jsem  
ho za domov.



Poprvý jsem byl na návštěvě u nějakýho kamaráda až v devatenácti.

Obědy se vydávaly od jedné do tří, ale bylo pravidlo, že se musí sejít víc dětí.



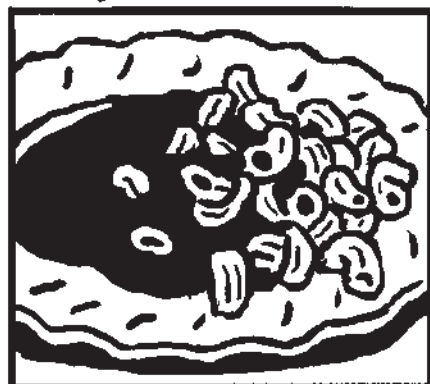
Po obědě jsme si hráli venku.



Pak jsme dělali úkoly. Pak zase ven na zahradu nebo na televizi na Medúzu.



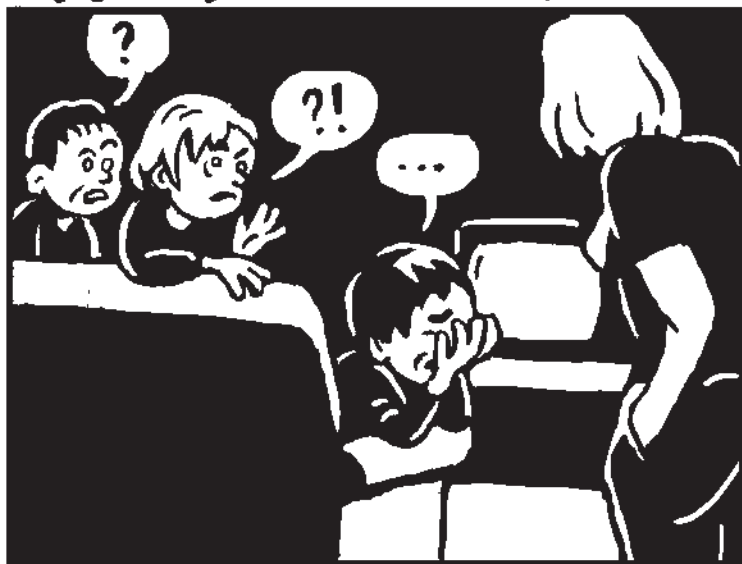
Pak byla večeře. Pak se uklízelo. Pak se koukalo na Večerníček, na zprávy.



Pak jsem si šel lehnout. Četl jsem si. A pak v devět zhasnout a spát.

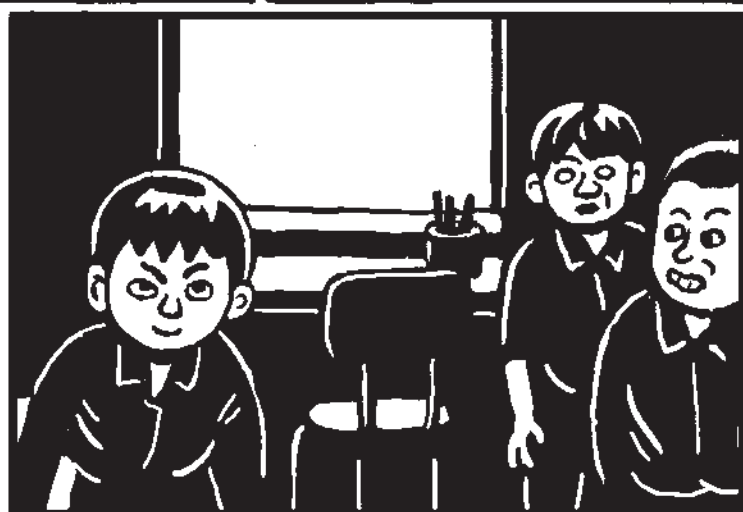


Když jsme byli menší, tak hned po Večerníčku. Dali nás do postele a zhasli.



No a my jsme samozřejmě vylezali. Předstírali, že potřebujem na záchod. Přitom jsme koukali kolem, co se děje a líтали tam jako střeva.

Protože nás bylo vždycky několik těch malejch dětí, tak to byl vždycky takovej malej závod, kdo toho jako dokáže víc na tom mini-útěku na záchod.





Snídaně trvala od 7:00 do 7:10. Když to někomu trvalo déle než deset minut, tak si musel po sobě mýt nádobí sám.



Když si představím, jak jsme běželi do školy... Uauuu! To byla pecka!





Já jsem šel domů. Tam jsem měl vychovatelky. Tam jsem měl domov.



Když jsem viděl ostatní děti se svými rodičema, tak jsem si neříkal, že bych to chtěl taky.

A že by mi tamto přišlo lepší? To ne.

Byl tam jedinej vy-  
chovatel: strejda  
Buchtík.

On byl takovej starší.  
Toho jsem obdivoval.  
Vždycky v neděli se  
díval na Sedmičku.  
Vždycky u toho stál.  
Neseděl, stál.

A vždycky se u toho  
hrozně smál a na-  
dával.



Co to tam  
žvaníte?!



Já jsem ještě netušil, co je politika.  
Tak jsem si říkal: Wow, to je husty,  
že von tomu rozumí.  
Tomu bych chtěl taky rozumět,  
abych se tomu smál.



Koukal jsem na něj skrze dveře  
a říkal jsem si:  
Co tohle znamená?

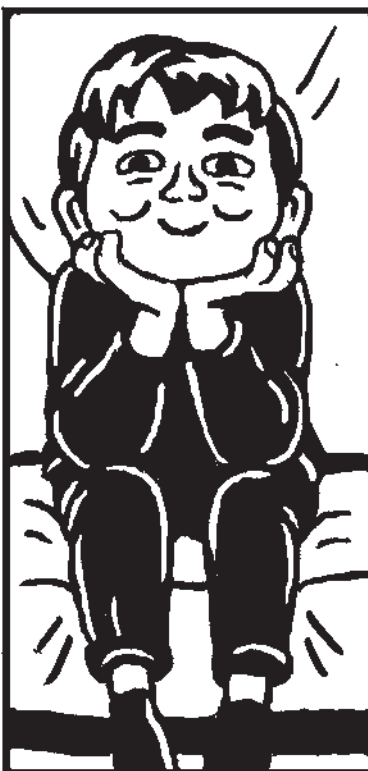
Na televizi jsem byl závislej. Miloval  
jsem pohádky a fascinovalo mě vše-  
chno, co tam bylo.



Když jsem byl malej, tak jsem  
vždycky o víkendu vylezl  
v šest, v půl sedmé...



štrádoval jsem si to po chod-  
bách a koukal, jestli někde  
není vychovatelka...



... abych už se moh koukat na pohádku.



Ne, ještě  
ne, ještě  
je brzo!

Pustim  
tě až  
v sedm!  
Do pos-  
tele!



A mě to hrozně  
štválo.



Zase nás  
vzbudil!



A takhle jsem musel  
klečet třeba něja-  
kých 20, 30 minut.  
A pak jsem byl úplně  
hotovej.

Když mi bylo devět...



Vnímal jsem to jako rozhovor s nějakým  
cizím týpkem, co mi brečí do ucha.  
Vůbec jsem nechápal, proč ho mám pos-  
louchat. Položil jsem to a šel si hrát.



Táta za mnou pak přišel do děčáku. Šli jsme si sednout před barák, na ten betonek. Byl zrovna čas na svačinu. Všechny děti dostaly čokoládovej pudink. Vychovatelka nabídla i tátovi a ten neodmítl.



Z toho, co jsem se pak dozvěděl, tak neodmítl takovým způsobem, že si pak z něj dělali lidi srandu.

Táta za mnou začal jezdit na návštěvy i se ségrou a nevlastní mámou. Ta pro mě pak byla až donedávna moje jediná máma.



V děcáku chtěli, aby ze mě byl takovej ten cigán, co hraje na housle. To já nechťel. Pak jsem s těma houslema přestal.



Ještě dlouho potom, co začal táta chodit na návštěvy, tak jsem si občas říkal: Kdo to je? Co to je, tohleto?

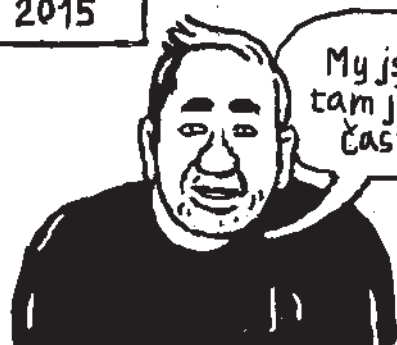


Myslím, že ještě párkrát přijel.



Pak jezdil tak jednou, dvakrát do roka.

Utáty,  
2015



My jsme  
tam jezdili  
často.



Jednou  
jsme mu-  
seli spát  
venku.

sestra



Jo, to jsme  
spali  
vlese.

Pak nás,  
průvodčí  
nechal  
spát  
ve va-  
góně.

nevlastní  
máma Roza



V tom  
samým  
ústavu  
kde byl,  
jsem  
byl i já.

teta Renata

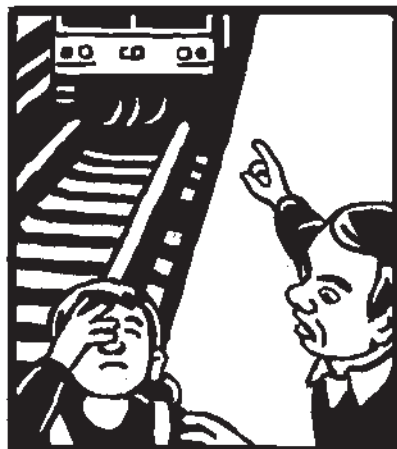
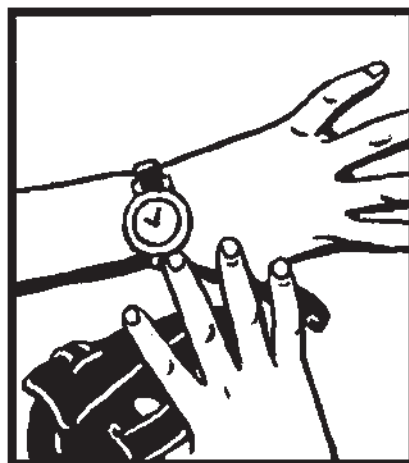
Já jsem  
byla taky  
v děčáku.  
Ale jinde.

strejda





Pak jsem začal jezdit k tátovi do Prahy. Jezdili jsme vlakem. Já nesnášel autobusy. V těch starých karosách se mi dělalo blbě. Přestupovali jsme v Turnově a to byl vždycky zážitek, protože táta byl občas trochu dezorientovaný.



Táta bydlí, co si pamatuju, s nevlastní mámou a mojí o šest let mladší sěgrou v Praze na Hanspaulce v bytě 1+1. Tam jsou doted'.



Koncem června v roce 1997 prvně viděl po 6-ti letech otce. Dověděl se, že má z otcovi strany mladší sestru. V létě byl u svého otce na týdenním pobytu. Zde uplatňoval silnou autoritu a sestře ubližoval. K otci jezdí jen na kratší dobu v době větších prázdnin / Vánoce a letní prázdniny /. V rodině vždy vyvstane nějaký konflikt. Buďto se nevhodně chová k družce svého otce nebo k sestře. Otec si stěžuje, že si s ním neví rady. Během roku korespondenci s otcem nemá. Z výchovného hlediska se nám u Michala osvědčila důslednost a možná i to, že ho na čas ignorujeme, pro nevhodné chování k nám dospělým. Často s námi jedná jako se sobě rovnými. Za velké prohřešky zatím na něho platí zákaz sledování televize. Chvilí se držící zdá se, že ubývá i vulgárností. Ale tento stav nevydrží nikdy dlouho. Jen nabude trochu pocit, že už je mu odpuštěno, začnou problémy znovu. Úkoly na hůnce si plní, ale velice pomalým tempem. Při práci se zastaví, jako by snil, okusuje si nehty a nic nedělá. Když je mu to vytknuto, zuří, že nemůže mít hned všechno hotové. V pololetí letošního roku mu byla udělena za velkou nepořádnost a neplnění si školních povinností dvojka z chování. Znovu konstatuji, že nesnáší kritiku. I dobře míněná výtka ho rozčiluje, zvyšuje hlas, křičí, někdy i praskne dveřmi u pokoje. Snaží se mít poslední slovo, a když se mu to nedaří, dostane se až do afektu. Michal během pobytu u nás nebyl na diagnostikování.

Asi nejtěžší pro mě bylo zvyknout si na úplně odlišnej systém, než byl v děčáku.



Potom.  
Až dokou-  
kám film.



A kdy jako  
budeš vařit?  
Je půl dva-  
náctý!



Nebud' jak gádžo!



Estě není. Už to  
jdu dát do trouby.



Víte, jak se u nás vaří? Dají se kuřata na pekač, trochu se to posolí, dá se nato kotel papriky, cibule se slupkou (máma jí neumí loupat), no a potom se vezme olej a všechno se to potopí. Je to hroznej masakr.



Za hodinu to bude.

COŽE? ZA HODINU?!



UŽ to bude?



UŽ to bude hotový? MÁMO! UŽ TO BUDE?

Já jsem chtěl ve dvanact jídlo a trvalo mi to několik návštěv, než jsem byl nějak vnitřně schopen zkusnout to, že jsme si udělali oběd třeba ve čtvrt nebo v půl jedný.

U táty bylo prostě všechno jinak. Ale mělo to i svoje výhody.



Když jsem tam začal jezdit, táta dělal popeláře. Měl peníze a mohli jsme si kupovat sladkosti, kdykoliv jsme na ně měli chuť. Což bylo furt.



Vraceli jsme se úplně nadšený, že máme ty naše sladkosti. Žrali jsme to po cestě a bylo to dobrý.

Ty návštěvy u táty  
ve mě posílily ta-  
kový ty punkerský  
sklony.  
Třeba v děcáku jsme  
nikdy neměli Coca-  
cola. A u táty doma  
Cocacola! Spritka!  
-Jdi koupit Spritku!  
To bylo kdýkoliv.  
-Dej to vychladit  
do lednice!  
-Přines mi to!  
Tam to bylo hustý.  
Taky jsme měli MTV  
a video. A v tu do-  
bu se provozovaly  
videopůjčovny...



Neustále mě nutili chodit za nějakýma příbuzný-  
ma. Mě to hrozně štvalo. Znamenalo to, že  
neuvídím televizi. A já na ní byl závislej.



U táty,  
2015

Ne, on byl taky  
dobřej, Michálek.

Ten je dobrej  
doted'ka. Ne,  
vůbec není  
vychcanej.  
Michálek.

Dám mu peníze,  
nevíme co hladý  
a von nakoupí  
toaletní papír,  
sušenky, bonbó-  
ny, čokoládu.  
Žádný jídlo.

Koupat se to  
hechtělo!

Žádný děti se  
hechtěj koupat!

Hlavu si namočil,  
ručník a dělal, že  
je vykoupanej.

Řekl: Já se jdu  
vykoupat,  
jo mámi...



No a to jsem chtěla říct.  
Von přijde z krámu - toaletní  
papír, sušenky, brambůrky.  
A já: Michálku, já ti dám ráda  
peníze, ale kde mám  
ted' vzít penízky na  
jídlo? Prej: Tady máš  
jídlo. To mu bylo asi  
devět roků. Říkám:  
Ty se, Michálku, smě-  
ješ? Co ted' budeme  
tejdenní jíst? Toaleták?  
Brambůrky? Co já bu-  
du kouřit?



Furt mi  
řikali,  
že jsem  
jak gádžo.  
Mně vadilo,  
že nádobí  
není čisté  
a tak.



Furt mu  
všechno  
vadí!



Byl strašně  
dobřej! Najedl se,  
nechal talíř, pa-  
pír na stole  
a šel doprdele.



Dodneška si neuklidí  
talíř.



Přijde a řekne:  
Dej mi najíst!



Co mi vadí - boty.  
Nikdy si je nesundá.  
A mami, makej!





Jedny Vánoce jsem strávil na nějaký chalupě na severu Čech.



Byl tam kluk, co měl gameboy a já jsem hrál prakticky celý prázdniny.



Máma toho kluka byla sociální pracovnice mých rodičů.

Pak si mě k sobě vzala ještě jednou. To bylo taky na Vánoce, ale už v Praze.

Když na to teď vzpomínám, tak mi to přijde celkem divný. Že já jezdím k nějaký sociální pracovnici, která se starala o mů rodiče a vlastně je měla podporovat, aby si mě na ty Vánoce brali oni.





Většinu mého života v domově jsem strávil u televize. Tím pádem jsem byl u toho, když začala odcházet.



Byl jsem trochu nesvůj, ale zároveň nadšenější, když jsem viděl novou televizi. Tu starou Teslu jsem měl hrozně rád. Možná proto, že u tatý doma měli tu samou. A přestože byla černobílá, tak jsem všechny pořady, který tam dávali, měl rád v té formě, v jaký tam byly.





Dali mě na první buňku, kde byly vychovatelky o hodně přísnější. Já jsem tam hrozně hechtěl. Věděl jsem, že jsou tam divný děti.



Tam byla Francová a ta byla zvlášť přísná. Hrozně jsem se jí bál.



Nakonec mě ale měli rádi, protože jsem začal chodit na střední. To tam bylo nezvyklý. Tak jsem byl coby ten jejich středoškolák upřednostňovanej.

# **ZÁZNAM Z NÁVŠTĚVY NEZLETILÉHO DÍTĚTE V ZAŘÍZENÍ PRO VÝKON ÚSTAVNÍ VÝCHOVY**

**Jméno a příjmení nezl.:** Michal

**Číslo spisu Om:** 765/88

**Návštěva vykonána dne:** 17.10.2000

**Sociální pracovníce:** Miluše  
Havlíčková

**Výchovné zařízení:** DD Frýdlant

Nezl. Michal nahlášen MPSV-NRP  
Žák - 7 tř. Zvš - výchovné problémy ( napomenutí, tř. důtka)  
Občanství ČR - Listina o udělení ze dne 19.10.1998

**Připomínky k ústavu :**  
nejsou -

DD - počet dětí 29  
rozdělení do tří skupin

**Záznam z pohovoru s dítětem (popis průběhu návštěvy a její výsledek):**

Michal byl při naší návštěvě zastižen ve svém pokoji. Navázal sám komunikaci. V DD se mu líbí byl přeřazen v březnu do nové skupiny, kde je více děvčat. Dle jeho vyjádření si zde s dětmi více rozumí. Velice rád sbírá houby, pomáhá při přípravě jídel v kuchyni. Sám od sebe ukazoval žákovskou knížku a vyprávěl o tom, že má ve škole problémy a nebaví ho výuka některých předmětů zejména anglický a český jazyk. Rád maluje, dříve hrál na housle, avšak výuka byla velice drahá 1000,- Kč na šest měsíců - přestal. V domově dostává kapesné měsíčně ve výši 60,- Kč - nyní má naspořeno 500,- Kč. Šetří na hodinky s databankou, které stojí kolem 900,- Kč (již je má v obchodě zamluvené). Sbírá tzv. pogy 400ks a hojekové karty 900 ks - chlubil se svou sbírkou. K matce na návštěvy by jezdit nechtěl, nezná ji nepamatuje si na ni. U otce v Praze byl několikrát, někdy se z návštěvy vrátil spokojený, jindy ne. V letošním roce byl poprvé s domovem v zahraničí, a to Maďarsku na mezinárodním táboře - plno zážitků. Ukazoval i diplomy za sportovní výkony v letočném roce 1. místo olympiáda Česká Lípa v hodu kriketovým míčkem.

Michal vystupoval naprosto sebevědomně a suverénně, byl velice hovorný. Pokud by to bylo možné rád by měl nějakou rodinu.

Michal - viz nové psychologické vyšetření

Při naší návštěvě sám požádal o adresu na náš úřad, aby mohl napsat, nebo zavolat. Předal fotografii z posledních vánoc.

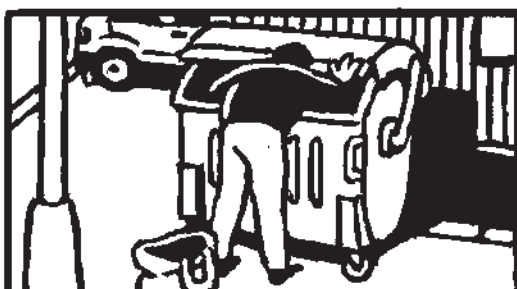
**Podpis sociální pracovníce:**

*Miluše Havlíčková*

Když mi bylo asi 15, u tatý se to hodně změnilo.



Táta přišel o práci a začal chodit po popelnicích. My tomu říkáme hrabošit.



Co našel, prodával o víkendů na blešáku. Vydělal si tím pár stovek.





Tak jsme ji  
vzali. Ona se  
neudržela  
na nohou,  
takže to by-  
lo docela  
o strach.  
To období  
docela  
chlastala.

Do patnácti  
jsem prostředí  
děčáku ne-  
chtěl měnit.  
A vlastně ani  
pak. Já jsem  
si nedokázal  
představit,  
že bych bydl-  
el u rodičů  
v bytě tak,  
jak ho ten-  
krát měli.



Z pocitu, že bych ztratil nějaký ten domov, co jsem  
v děčáku měl, zároveň z obavy, že bych se necejtil  
úplně příjemně.



169 00 Praha 6, Břevnovská 4, tel: 220 513 223, fax: 220 513 363

Dětský domov  
pí. Iveta Šafránková  
soc. pracovnice  
Větrov 3005  
464 01 Frýdlant

V Praze dne 24.6.2003

Věc : pobyt v rodině - nezl. Michal [redacted], nar. 1. [redacted] 1988

V letošním roce se z naší strany nepodařilo vytvořit podmínky pro prázdninový pobyt Michala v rodině jeho otce. Otec se nechal sankčně vyřadit z Úřadu práce již před třemi měsíci, po celou dobu nezajistil výživu své nezl. dcery Petry. Je s ním poslední dobou velmi těžká spolupráce. Neplatí výživné ani na další dvě dcery, zdravotní pojišťovnu atd. Nemá zájem si vyřizovat ani ostatní dávky a ani si sehnat práci.

Do jejich domácnosti 1+1 se před měsícem nastěhoval jeho švagr s celou rodinou, t.j. manželka a 9 dětí. Z bytu je noclehárna, Petra se zhoršila i ve škole, běžně nemohou najít v tom množství ani své osobní prádlo. Údajně se mají 1. července odstěhovat do azylového domu, ale silně o tom pochybují, že by si veškeré potřebné náležitosti vyřizovali. Do těchto podmínek není Michala možné vzít. Petře jsme vyřídili na letní měsíce 6 týdenní léčebný pobyt, aby nemusela být v zakouřeném prostředí vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu.

Věříme, že pochopíte naše zamítavé stanovisko pro letošní rok. Snad koncem roku bude vše vyřešeno a Michal bude moci přijet na vánoční svátky. Rádi bychom ho viděli i my. Určitě ještě od poslední jeho návštěvy u nás v kanceláři vyrostl a je z něj již skoro mladý muž. Náš kolektiv mu Vaším prostřednictvím přeje k jeho 15.narozeninám všechno nejlepší, hodně úspěchů a hezké prázdninové léto.

V příloze předkládám dopis otce pí. ředitelce a synovi.

S pozdravem

Kozderová Yvonna  
veřejná opatrovnice

*Kozderová*  
PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

Praha 6  
169 00 Praha 6, Břevnovská 4

Z informací Pečovatelské služby Praha 6 víme, že v současné době je situace otce nepříznivá pro převzetí Michala. Ke svěření Michala do péče otce se v současnosti nepřikláníme.

Mgr. Věra Dunašjčíková

*Mgr. V. Dunašjčíková*



Tou dobou mě přestalo bavit, co dávali v televizi. Já to znal úplně nazpaměť. Už ve dvanácti jsem objevil Harryho Pottera. Měl jsem tehdy problémy ve škole. Ne proto, že bych se blbě učil. Nenosal jsem úkoly a bavil jsem se s kamaráda. To se později změnilo v takovou zasněnost. Protože jsem pořád četl fantazy. Četl jsem všechno, co jsme měli v děcáku v knihovně.



Jak jsem se  
dostával  
do puberty,...



...začal jsem si uvědomovat,  
že jsem intelektově vybaveněj-  
ší, než většina vychovatelek...



...a měl jsem pro-  
blém s níma vůbec  
nějak spolupracovat.



Rovnou ze školy domů, po-  
řád ve stejnou hodinu se  
připravovat do školy, ob-  
dělávat záhonky, furt  
hrabat listí.



Potřebuju  
hrábě.

Počkej.

Tak mi snad  
můžeš jít  
odemknout?!



Řekl jsem,  
abys  
počkal?



A na co jako?  
Až ti dojdou  
kecy?



On se neuměl prát. Byl to takovej ten  
starej, co kolem sebe jenom mácha.

A pak jsme se s tím domovní-  
kem začali bavit jako nor-  
mální chlapi a kámošit se  
ještě víc, když jsme se  
porvali.



Hodnocení na Michala [redacted], nar. dne [redacted] 7.1988

Velice výbušný, nedokáže se ovládat, sprostý na všechny kolem sebe, pokud má dělat práci, která mu nevoní. Práce mu nevoní nikdy, na pokoji má stále nepořádek, musí se kontrolovat. Michal je vulgární k dětem i k vychovatelkám. 6.11. noční návštěva u [redacted]

[redacted] a [redacted] - byl mu připomenut řád DD a byl na pohovoru u p. ředitelky.

Často odmítá plnit zadané úkoly - on je někdo a ostatní jsou tady na práci.

Prospěch v pololetí : lepší průměr, stále chce být všude první, vše chce první říci a nestačí se přihlásit.

19.11. byl na pohovoru s výchovným poradcem, který souhlasí se studiem na gymnázia, druhá možnost obchodní akademie.

Zúčastnil se dějepisné olympiády - vyhrál školní kolo, postupuje do oblastního.

14.4. úspěšně složil přijímací zkoušku na obchodní akademii kam byl i přijat.

O Michala otec zájem neprojevuje, nejezdí, naposledy byl doma loni na vánoce.

vypracovala

Hana Lusková - vychovatelka



Věc: Nezl. Michal [redacted], nar. [redacted] 7.1988.

Ve věci prázdninového pobytu výše uvedeného nezletilého u jeho otce, na adrese Na dlouhém lánu [redacted], Vám sdělujeme, že k propuštění nezl. Michala k otci **nedáváme** souhlas. Otec není v současné době schopen zajistit řádné podmínky pro pobyt syna u sebe.



Vlasta Princová

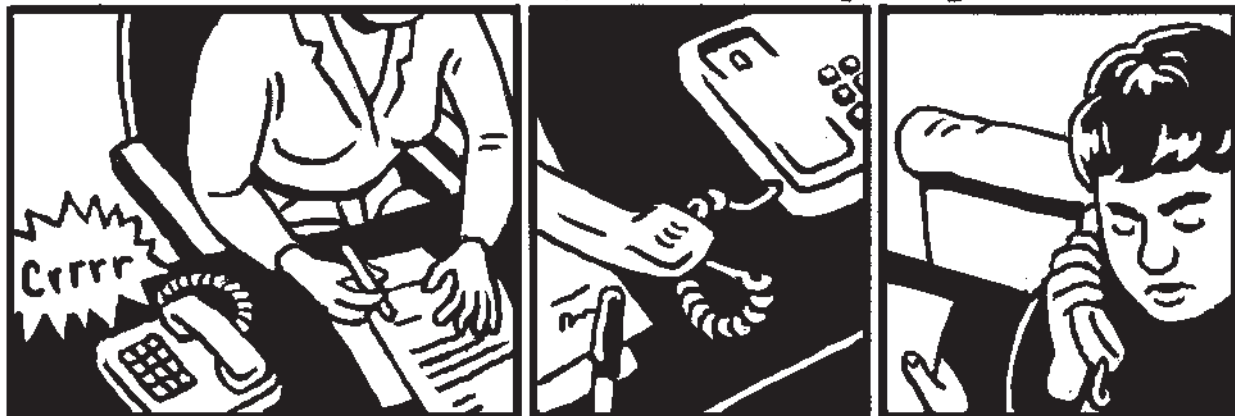
vedoucí oddělení péče o děti a rodinu

Městská část Praha 6  
Úřad městské části  
Oddělení sociálních věcí  
oddělení péče o děti a rodinu  
Čel. armády 23, PSČ 160 52  
(10)





Máma se mi v dětství ozvala až v patnácti. To už jsem byl na obchodce.



Ptala se mě, jestli by mě mohla vidět. Nejdřív jsem nechtěl, ale pak jsem jí to dovolil. Měla přijet hned následující den. Ale nepřišla. Asi týden na to se ozvala, že se jí rozbilo auto a že přijede příští týden.



Ani pak nepřišla. Ani se neozvala. Žádná omluva. Nic.



Tak jsem celou tu věc s mámou nechal být.

**Jméno a příjmení dítěte : nezl. Michal** 

umístěného (uved'te fyzické osoby odpovědné za výchovu, popřípadě zařízení, ve kterém se dítě nachází) DD Frýdlant v Čechách

Datum návštěvy : 2004-04-15

Popis průběhu návštěvy a její výsledek :

Michal je žákem prvního ročníku Obchodní akademie s prospěchem průměrným. V DD jak sám sdělil má problémy, ale to jenom proto, že mu nikdo nerozumí, nebude dělat vše co se po něm chce, ať to dělají ti pomalejší, hloupější, on rukama nebude dělat, protože je inteligentní. Během pohovoru jsme se pokoušeli Michalovi sdělit, že DD se všichni snažili vynahradit mu domov, pomohli mu vytvořit podmínky pro jeho studium. Nyní je věku, kdy by měl být příkladem pro mladší vrstevníky a měl by on pomoci těm mladším, ne se jim vysmívat. Michal o kázání neměl zájem toto poslouchá v DD každý den.

Následně jsme hovořili o jeho koníčcích – nyní již fotbal nehraje, věnuje se četbě. Zatím jak uvedl nekouří. Do budoucna zatím žádné představy nemá, ale ve Frýdlantu v Čechách nebude, je to takový „zapadák“. Michal byl upozorněn, že DD mu může do budoucna být dále nápomocno – prodloužení pobytu, pomoc při zajištění bydlení, hledání zaměstnání, pokud si však svým negativním chováním kolem sebe členy DD natolik neodradí, že tito mu pomohou, ale pouze v rámci svých povinností, ne však možností a to je velký rozdíl.

Nezl. Michal má emotivní chování po matce zejména výbušnost, neschopnost ovládat se. Do budoucna bude toto jeho chování pokud nebude více usměrněno značným problémem.

Následně byl proveden pohovor s nezl. Michalem. Tento nás přivítal, za sladkosti poděkoval. Během pohovoru jsme hovořili o projeveném telefonickém zájmu matky o chlapce. Michal na toto reagoval zcela s výsměchem hovořil o tom, že je máma „divná“ strašně hloupá, mluví zmateně, neví co chce. Sdělil jí, že pokud ho chce navštívit je to zcela na ni. Hovořil o ni jako „hlupačce“. Michalovi byla sdělena současná situace matky, sděleny informace týkající se jeho sester Patricie i Dominiky. Jejich úspěšnost ve škole možnost seznámit se s nimi. Opět zopakoval, že to záleží na mámě zda přijede. Během pohovoru nám Michal dával evidentně najevo, že on je ta „lepší“ generace, která vše zná, dělá lépe, všemu více rozumí. Evidentní projev puberty zvýrazněn jeho neodpovídajícím sebevědomím, na které si všichni v DD stěžují.

Zapsala : Bc. Havlíčková

Funkce : sociální pracovníce



Pořád jsem hodně četl,  
ale tam fakt nebylo co.

COMEBACK PRO WANASTOWI VJECY

VÍTĚZOVÉ  
ANKETY

IZLATÝ OTTO

95

17  
V NOVÉM  
KLIPU

Dostávali jsme pravidelně  
Abičko s Bravičkem a to  
jsme četli pořád dokola.

LA BOUCHE

TAKOVÍ  
JSME

O LÁSC  
A DOSPÍVÁNÍ

FOTO  
ROMÁN

24

NÁHLÁ  
SMRT

Mezi čtyřmi očima  
Mariah  
Care  
O SVĚM SOUL

Nakonec jsme začali  
cítovat různé úryvky  
rozhovorů nějakých  
zpěvaček, nebo pasá-  
že milostných příběhů.

S. DOHERTY  
+ BED &  
BREAKFAST



V děčáku nebyl povolenej žádněj sex.

Když někdo s někým začal chodit, tak s tím problém nebyl, ale nesměli spolu híc mít. Oni samozřejmě měli. Sexuální výchova nebyla. Sex byl tabu.

Jeden z prvních zážitků, co si pamatuju, se stal v lesíku, kterej jsme měli za barákem.

Bylo mi osm? Sedm?

Byli jsme celý nahatý a nějak jsme se dotýkali. Chtěl jsem to, ale nevěděl jsem jak na to.

Nějaký děti tam byly míň introvertní. Někoho si třeba našli ve škole. Kdežto já jako introvert, ještě k tomu Rom z dětskýho domova, jsem to měl těžší.

U mámy,  
2015



To už je starý.  
přes 20 let.



A s tímhle  
at' jdou  
do prdele. To  
jsou kecy!  
Všechno!

Kdyby byli dobrý ty Češi,  
nedávali by děti do děčáku.  
Kdyby mi tehdy pomohli, da-  
li mi dobrej byt, zvládla  
bych svůj děti vy-  
chovat. Ale oni  
mi dali špatnej  
byt. Já za to  
nemůžu. Ne-  
měla jsem na  
to peníze.





S jeho tátou jsme  
se furt hádali.

Říkám: Vypadni, najdi  
si hějakou jinou! A hoto-  
vo. Já zůstanu s děckama.  
Zkusím to zvládnout.



### Z á z n a m

ze dne 15.2.1989 přišla na předvolání ~~\_\_\_\_\_~~ Gabriela nar.  
E..3. 1960 a prohlašuje, že ~~Ně~~ neberu žádné peníze od J. ~~\_\_\_\_\_~~  
~~\_\_\_\_\_~~ Na dítě Jiří ~~\_\_\_\_\_~~ nar.2.12.1982 . Dále beru na vědomí  
že při šetření v okolí mého bydliště byly na mě stížnosti/ půjčuje  
si i jídlo i peníze/.Z těchto důvodů mi bylo doporučeno ,abych nastoupil  
do zaměstnání.

Zdržuji se na adrese Kovářská 2761 Vdř  
Pan Kellert.  
zapsala :  
Čupáková

*Prati*  
podepsala.

A jedna svíňě  
mě udala.



Atobyla  
moje rodina.



Švagrová,  
co mě ne-  
snesla.

Udali mě, že se  
hestarám a tako-  
vý věci.



Záznam ze šetření u            Gabriely, Barnsdorf, Dělnická             
dne 16.2.1989 v 8,00 hod. za asistence s. Cupákové

Gabriela           , nar.        3.1960, má v péči 2 nezl. děti -  
           Jiří, nar. ~~XXXX~~        12.1982 a            Michal, nar.        7.1988.  
Nezl. Jiří            byl pro špatnou péči matky již umístěn v dět-  
ském domově a později propuštěn zpět domů. Otcové nezletilých -  
Jiří            a Michal            jsou v současné době v NVÚ. Matka  
udržuje poměr s p. Kollertem, důchodcem, u kterého se občas zdržuje  
na adrese Vdř, Kovářská       . P. Kollert nesouhlasí s tím, aby  
zde byla trvale.

Gabriela            obývá třípokojový byt. Dvě místnosti jsou  
úplně prázdné, zdržuje se pouze v jedné. Vybavena je jen nejzáklad-  
nějším nábytkem. Kromě dvou hrnců nemá            vůbec žádné nádobí,  
dále nemá vůbec žádné ošacení na sebe, kromě toho, co měla právě na sobě  
a téměř žádné ošacení na děti. Dále neměla vůbec žádné zásoby po-  
travin. V bytě byl uzavřen přívod elektřiny i plynu, neboť matka  
toto neplatila. Svítí petrolejovou lampou. V bytě byla zima.



Gabriela            je bez pracovního poměru. Má velmi nízkou  
inteligenci, spolupráce s ní je těžká.

Sousedské vztahy v domě jsou velmi nedobré. Spolubydlicí si  
stěžovali na vulgární chování           , dále na to, že je stále bez  
peněz a chodí si půjčovat potraviny, které potom nevrací.

Zapsala: Dlasková

*Dlasková*  
Městský úřad v Rumburku  
v RUMBURKU





Záznam ze šetření u Gabriely [redacted], bytem Varnsdorf, Dělnická [redacted], dne 9.3.1989 v 9.30 h.

Dnes jsme uskutečnili opětovnou návštěvu u Gabriely [redacted], matky nezl. Jiřího [redacted], nar. [redacted] 1982 a Michala [redacted], nar. [redacted] 7.1988. Poměry u matky jsou téměř stejné - viz šetření dne 16.2.89. V bytě je stále uzavřen přívod elektřiny i plynu, zima. Matka zakoupila asi čtyři hrnce, žádné jiné nádobí stále nemá. Na burze zakoupila nějaké oblečení na děti. Potraviny nám neukázala, neboť žádné neměla. Je stále bez pracovního poměru. Dle sdělení Okresního bytového podniku Varnsdorf dluží za nájemné částku 338,-Kčs, měsíční splátka činí 46,-Kčs, jde tedy o zaplacení nájemného cca za 7 měsíců. Dále je dlužna za elektřinu částku 524,75 Kčs, proto jí byl odpojen elektroměr a dále plynoměr, neboť plyn také neplatila. MěNV Varnsdorf počítá s přidělením jiného bytu jmenované, jeho přidělení je podmíněno elektro a plyno revizí. Nevíme proto s určitostí kdy bude k nastěhování.

Vzhledem k tomu, že matka se neustále vyhýbá pracovnímu poměru, neplatí dluhy a její péče o děti je velmi špatná, domníváme se, že jejich umístění v dětském domově je nutné.

Za OPD: Dlasková



OKRESNÍ NÁRODNÍ VÝBOR  
V DĚLNÉ  
V RUMBURKU





Bránila  
jsem se.

Vzala jsem  
krvětinač a chtě-  
la toho policajta  
praštit.

Ale ten  
policajt  
vzal  
sprej.

Pepřák.  
A nastříkal  
mí ho do  
očí.

Zblízka do očí mi ho nastříkal.  
Nelžu. Nastříkal to na mě a už jsem  
neviděla. Oba je odvezli do děčáku.  
Každýho jinam.

P ř í k a z

výkonu rozhodnutí: odebrání nezl./ml. /..... Michal .....

datum narození: ..... 7.1988

bydliště: ..... Varnsdorf, Dělnická .....

odběr provede s..... Dlasková

funkce..... soc. pracovníce ONV

dne..... 28.3.1989

převozu do DS/DDÚ/..... KÚ Liberec

vedoucí odboru:

ing.Libuš V y h n á l k o v á

P r o t o k o l

hlášení o průběhu výkonu rozhodnutí, o převzetí a předání  
dítěte:..... dítě odebráno z rodiny za asistence VB -s. Kastner  
při převozu dítě klidné, spalo. Předáno v pořádku do KÚ

pracovnice: Dlasková

datum: 28.3.1989

OKRESNÍ ÚSTAV NÁRODNÍHO ZDRAVÍ V LIBERCI

KOJENECKÝ ÚSTAV V LIBERCI

HUSOVA TRÍDA č. 91 TELEFON 250 07 PSČ 460 01

ONV - odbor soc.věcí a zdravotnictví

oddělení péče o děti

~~Ředitel~~ Rumburk

Liberec 5.4.1989

Věc: ..... Michal , nar. 7.1988 , Varnsdorf , Dělnická ..... - sdělení

Sdělujeme , že na základě Vašeho předběžného opatření ze dne 28.3.89 č.j. Om 765/88 bylo jmenované nezl.dítě přijato 28.3.89 do ošetřování našeho ústavu. V případě , že by výhledově měla být nařízena ústavní výchova , prosíme o zaslání rozsudku.

Vyřizuje: Řehnová M.

Nevěděla jsem, co mám dělat.

Chtěla jsem se oběsit.

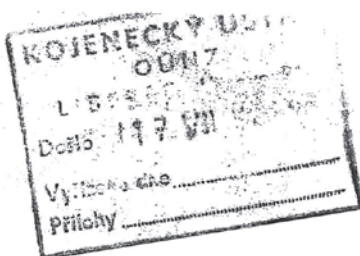
Chtěla jsem se řezat.

Snědla jsem prášky.

Vypumpovali mi žaludek.

Chtěli mě dát do plázně,  
do Berkovic.





ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Okresní soud v Děčíně  
M. 6. 1989

## ROZSUDEK

Okresní soud v Děčíně

JMÉNEM REPUBLIKY

11 N e 193/89-7

do 1. 11. 1989

Okresní soud v Děčíně rozhodl dne 18. května 1989 v senátě složeném z předsedy nč JUDr. Květoslavy Sedláčkové a se udeč Zdenky Severinové a Miroslavy Vařákové ve věci nezl. Michala [redacted], nar. [redacted] července 1989, dítěte rodičů Gabriely [redacted], dělnice, bytem Varnsdorf, Dělnická [redacted] a Michala [redacted], dělníka, t. č. v MVU Vinařice u Kladna o nařízení ústavní výchovy t e k t o :

Nad výchovou nezl. Milana se nařizuje ústavní výchova.

### O d a v o d n ě n í :

Orgán péče o děti v Děčíně navrhuje, aby nad výchovou nezletilého Michala byla nařízena ústavní výchova. Dítě bylo předběžně umístěno do dětského domova, resp. kojeneckého ústavu.

Ze zprávy OMV orgánu péče o děti v Děčíně vyplývá, že první dítě bylo matce odebráno a dáno do osvojení. Další dítě nezl. Jiří [redacted], nar. 1982 byl umístěn do dětského domova v Humpurku, protože matka se o něj nestarala. Neměla kde bydlet a potulovala se i s dítětem. Po odebrání dítěte vzrostl zájem matky o dítě, našla si byt i práci a dítě jí bylo vráceno. Situace se však začla opakovat. Matka měla nestoupit výkon trestu, ale na její případ se vztahovala amnestie. Jmenovaný se vyhýbá pracovnímu poměru, kromě příspěvku na dítě, neměla žádný příjem. Bytové podmínky má naprosto nevyhovující. Po odebrání dítěte pracuje. Nikde ji nechtějí přijmout do zaměstnání. V současné době jí byl dán do užívání byt 1+4. V bytě má postýlku a jeden gauč. Nemá povlečení ani přikrývky, ani dostatek oblečení. V bytě nemá nádobí a vůbec žádné potraviny. Doma při kontrolní návštěvě neměla nic k jídlu. Nemá připojen plyn ani elektrinu. Pokud se matka slepší, bude chodit do zaměstnání a vytvoří pro dítě vhodné podmínky, může kdykoli požádat o zrušení ústavní výchovy. V současné době orgán péče o děti trvá na nařízení ústavní výchovy.

Matka nesehlasí s nařízením ústavní výchovy. Uvedla, že v současné době má vytvořeny podmínky pro péči o nezletilého. Je v pracovním poměru a byl jí přidělen byt 1 + 4. O nezletilé dítě se bude rádně starat. Nema zatím připojen plyn ani elektřinu. Její plat bude činit asi 1.800 Kčs. Jakmile se vrátí z výkonu trestu otec, bude s ním žít ve společné domácnosti.

Otec souhlasí s nařízením ústavní výchovy. Je ve výkonu trestu, takže s nemůže starat o nezletilé o Michala. Z návrhu vyplývá, že matka se o dítě rádně nestará. Po skončení výkonu trestu bude mít vhodné podmínky pro výchovu nezletilého a pořádá nařízení ústavní výchovy. Byt dá do pořádku a bude se o nezletilé starat spolu s matkou.

Soud lošpěl po provedeném řízení k nároku, že návrh ~~oné~~ péče o děti v Děčíně je důvodný. Jsou proto v této věci splněny podmínky ust. § 45 odst. 2 zákona o rodině. V řízení je prokázáno, že matka nebyla schopna poskytnout rádnou péči ani jednomu svému dítěti. Proto bylo její první dítě dano k osvojení a u druhého dítěte je rovněž nařízena ústavní výchova.

Je prokázáno, že matka hrubě zanedbávala péči tohoto dítěte. Jedná se o dítě velmi útlého věku, které potřebuje vzornou péči, zejména správnou výživu a čisté prostředí. Matka tyto podmínky není schopna zajistit. Proto ji bylo dítě odebráno a umístěno do kojeneckého ústavu. V matčině prostředí byl ohrožen závažný stav dítěte.

Matka nikdy rádně nepracovala. Ke svému jednání je nekritická.

Se zřetelem na uvedené okolnosti byla nad výchovu nezletilého nařízena ústavní výchova.

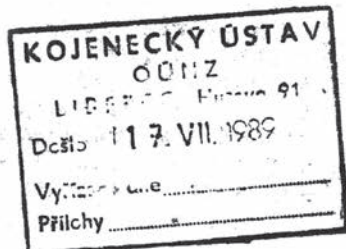
**P o u č e n í :** proti tomuto rozsudku lze podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání ve **f ř e h** vyhotoveních ke krajskému soudu v Ústí n. L., prostřednictvím podepsaného soudu.

V Děčíně dne 16. května 1989

Za správnost vyhotovení:  
Olga Pantová



JUDr. Květoslava Sedláčková v.r.



Záznam ze šetření dne 17.5.1989 u Gabriely [redacted], Karnsdorf

[redacted] byl přidělen jiný byt.

Zde jsou čtyři místnosti, z nichž jedna je zařízena jako kuchyň.

Dle našeho zjištění je od 10.5.1989 zaměstnána jako výrobní dělnice v Mrazárnách Rumburk.

V současné době nemá vytvořené podmínky pro řádnou výchovu a výživu dětí, na nařízení ústavní výchovy trváme. Pokud by se podmínky výrazně zlepšily, může kdykoliv požádat o zrušení ÚV.

#### R o z h o d n u t í

Odvolání se z a m í t á a napadené rozhodnutí Odboru sociálních věcí a zdravotnictví ONV v Děčíně se dle § 59 odst. 2 zák. č. 71/67 Sb. p o t v r z u j e .

P r o t o k o l okresního soudu v Děčíně ze dne J.k.č.č. 1990:

Destavila se bez předvolání Gabriela [redacted] s u v á d í :

Ústavní v,chove byla podle mého názoru nařízena zcela chybně, dle mého názoru byly správy o tom, že se o dítě starám špatně, vymyšlené. Mám podmínky pro to, aby nezletilý mohl být s mne, rozsudkem zdejšího soudu byla také zrušena ústavní výchova nad mým druhým dítětem, Jiřím [redacted]. Poslunly již důvody, při které byla ústavní v,chove nařízena.

Dětský domov, Liberec, 29. 5. 1990

Prosíme o přešetření poměru v rodině a sdělení, zda matka zažádala o zrušení ústavní výchovy. Vyžaduje stále mimořádné návštěvy, vzhledem k tomu aby si na chlapce zvykla, že ho bude mít ve své péči.

úřadovna v Rumburku, 6.6.1990:

Se zrušením ústavní výchovy nad nezl. Michalem jsme n souhlasili a ani souhlasit nebudeme, protože matka je bez pracovního poměru.

úřadovna v Rumburku, Okresnímu soudu v D ě č í n ě 11.4.1991

Na základě Vaší žádosti jsme provedli šetření v rodině matky nezl.

Michala [redacted] a sdělujeme:

Ayt je tedy zařízen skromně, nejnntnější potřeby k životu zde však jsou. Dne 30.8.90 byla zrušena ústavní výchova nad nezl. Jiřím [redacted] a dítě vráceno do péče matky. V minulosti matka vystřídala mnoho zaměstnavatelů, všude však vydržela velice krátkou dobu a proléze s ní byl vždy prac. poměr rozvázán. Naposledy pracovala ve Velvřtě Varnsdorf. O nezl. Jiřím [redacted] se matka snaží starat. Je patrný její zájem o děti. Je však velice primitivní.

Ze těchto okolností se zrušením ústavní výchovy nad nezl. Michalem

n e s o u h l a s í m e .

Okresní soud v Děčíně rozhodl dne 2.7.1991 t a k t o :

Návrh matky na zrušení ústavní výchovy nad nezl. Michalem

[redacted], nar. [redacted] 7.1988 s e z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Ze správy dětského domova v Liberci bylo zjištěno, že od přijetí nezl. do ústavu se o něho nikdo nezajímal, nepsal mu, netelefonoval ani jej v ústavu nenavštívil. Matka skončila pracovní poměr vzhledem k tomu, že měla neomluvené absence, střídá partnery, přičemž v současné době žije smužem německé národnosti. Matka je velmi primitivní a kromě poskytnutí jídla a ostatních základních potřeb není schopna nic zajistit. Rozhodně není schopna zajistit potřeby více dětí.

Okresnímu soudu v Děčíně

25.8.1992

Návrh matky na zrušení ústavní výchovy považujeme za nevhodný.

Michal byl v našem zařízení umístěn prostřednictvím DDÚ liberec dne 12.11.1991. Za tuto dobu ho matka navštívila pouze 3x,

z toho 1x byl Miša nepřítomen. Při návštěvách dítě oslovuje matku "teto", neboť dítě si neuvědomuje vztah matka - dítě. Návštěvy matky jsou velmi časově krátké, přesto že má možnost strávit s dítětem v zařízení celý návštěvní den, tyto návštěvy jsou minutové. Matka, pokud jí dítě není vydáno mimo zařízení ztrácí o návštěvu zájem, slovně napadá výchovné pracovníky, v jedné návštěvě se snažila o úplatu vychovatele, když jí dítě vydá mimo zařízení.



Matce při každé návštěvě záleželo hlavně na tom, aby bylo zapsáno, že na návštěvě byla, zřejmě to vyplývá z toho, že první dítě matky bylo dáno do adopce. I přes záznam těchto návštěv, považujeme je za formální, nikoliv za opravdový zájem o dítě.

Mgr. Věra Dunajčíková  
ředitelka DD

Okresnímu soudu  
v D ě č í n ě

Matka nyní obývá byt o čtyřech místnostech na adrese Varnsdorf, Národní. Byt je v poměrně dobrém stavu, je vybaven základním nábytkem. Nezl. Jiří má své lůžko, lůžkoviny čisté. Oblečení má dostatek. Nepořádek v bytě nebyl. Matka má základní potřeby v kuchyni, potraviny také.

Janí, která v současné době zajišťuje výchovu jednoho dítěte, Jiřího, je těhotná. Vzhledem k tomu, že má matka snížený intelekt, jedná impulzivně a zkratově, nedokáže se ovládat, dokonce fyzicky napadla sociální pracovníci, se domníváme, že by bylo na místě provést vyšetření výše jmenované odborníkem z oboru psychiatrie, které by odpovědělo na otázku, zda je matka schopna zvládnout i duševní rozvoj tří dětí.

úřadovna v Rumburku.

Č. spisu

Č. listu - 71

| Datum      | Obsah                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Značka obsahu | Č. přílohy |
|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|------------|
| 22.2. 1994 | Šetření bylo provedeno na základě žádosti matky o propuštění nezl. Michala na jarní prázdniny. Oblečení děti mají. Obě děti vypadaly spokojeně, Jirka měl na návštěvě ještě dva kamarády. Bylo poledna matka právě vařila brambory. "nezl. Patricii prý ještě kojí. V bytě je rovněž vana a teče zde teplá voda. Jak uvedli sousedé, matkase v poslední době zlepšila, o děti se stará. "nezl. Patricii má s nějakým Němcem. |               |            |
| 22.2. 1994 | Dostavila se po dohodě matka a žádala propuštění nezl. Michala na prázdniny. Volala jsem proto DD Frýdlant, kde mi bylo oznámeno, že Michala rozhodně nepustí, protože matka za ním nejezdí.                                                                                                                                                                                                                                 |               |            |

SVET 88 372 B (MPSV 372) - Záznam o škodách

150/m - 175

vlt 31 75 - 351-55

Vale zpráva značky

ze dne

Nale značka

Frýdlant v C. - Větrov

Om 765/88

19.8.94

Dunajčíková

6.9.94

Matka sice žádá stále o zrušení ústavní výchovy, ale zřejmě na základě něčeho jiného než je zájem o dítě samotné.

Nezdá bychom stále jen čekali, zda matka projeví zájem, pro Michala je každé další čekání v jeho neprospěch. Prosím o Vaše přehodnocení doporučení do MRP, Michala bychom navrhovali do pěstounské péče.

úřadovna v Rumburku

19.8.1994

Co se týče nezl. Michala, matka chce neustále rušit ústavní výchovu a dítě domů. Upozornil jsem ji na to, že nezl. Michal možná půjde do náhradní rodiny. Matka se tomuto řešení brání.

S pozdravem

Mgr. Věra Dunajčíková  
ředitelka DD

Z á z n a m z jednání na OPD:

7.12.1994

Dostavila se bez předvolání matka Gabriela a žádá syna Michala na prázdniny domů.

Po konzultaci s ředitelkou DD matce sděleno, že dítě nebude puštěno,

13.11.98

Již v telefonu jsem Vám sdělila, že nesouhlasím s přemístěním Michala blíž k bydlišti matky, pokud je pro matku problém jezdit na návštěvu, /což bych i pochopila/ bylo by vhodné, kdyby ho alespoň kontaktovala písemně. Zatím mne matka přesvědčila jen o tom, že její zájem není nijak opravdový, spíše žádný, protože za celých 6 uplynulých let nejen, že dítě nekontaktovala, ale odmítala i spolupracovat při vyřizování jeho občanství, rodinných přídatků, cestovních dokladů apod. /viz příloha/

Děkuji za spolupráci.

Mgr. Věra Dunajčíková

A potom jsem pořád chodila a otravovala, aby mi dali Míšu a potom Jirku. A voni mě pořád nutí, ty komouši, at' si najdu práci a dobrý byt. „Najděte si dobrý byt a práci. Potom uvidíme, jestli vám ty děti dáme nebo ne.“ Tak jsem si našla byt, jo, 3+1 na náměstí ve Varnsdorfu. Voni mi po roce dali Jirku, protože viděli, že se dobře starám. Prej na zkoušku, že potom mi daj Míšu. Míšu jsem chtěla taky. A víš, co mi řekla ta paní? Ta mrcha? Prej! Nechte ho tam. Musí dodělat školu. Říkám: „Může chodit do školy tady u nás ve Varnsdorfu, ne?“ A vona: „Ne, nechte ho tam.“ Patricie se narodila po čtyřech letech, Dominičku jsem měla ve třiceti osmi. Ale zvládla jsem je vychovat. Viděli, že se starám o Jirku dobře, ale Míšu mi nechtěli dát. Zaboha. Furt říkali, že musí chodit do školy. Chtěli po mě, abych mu udělala pas: „Paní, dejte mu udělat pas!“ „Ne, žádný pas nebude. Žádný výlet, žádná dovolená! Nic. Já s vámi nechci už nic mít. Vypadni z baráku, ty potvoro!“ Byla jsem zlá. Holky jsem vychovala dvě. Jedna vychodila devítku. Udělala obchodku. Tahle se učí na sestřičku, je v druháku. A nezvládám? Kdyby mi nechali Míšu, třeba by nebyl zkaženej. Jirka je zkaženej. Dělal lumpárny. Jirku dali do zvláštní. Řekla jsem: „Můj syn není blbej, proč ho dáváte do zvláštní? Všechny cigány hážete do jednoho pytle?“

Kdybch měla tenkrát dobrej byt, vychovala bych je všechny. Ale tam nebyla ani koupelna!

Jděte se podívat, jakou mám tady krásnou koupelnu! Holky mají každá svůj pokoj...

Dvacet let jsem neviděla Míšu. Víš jak jsem se trápila? Začala jsem pít pivo. Ze vzteku.

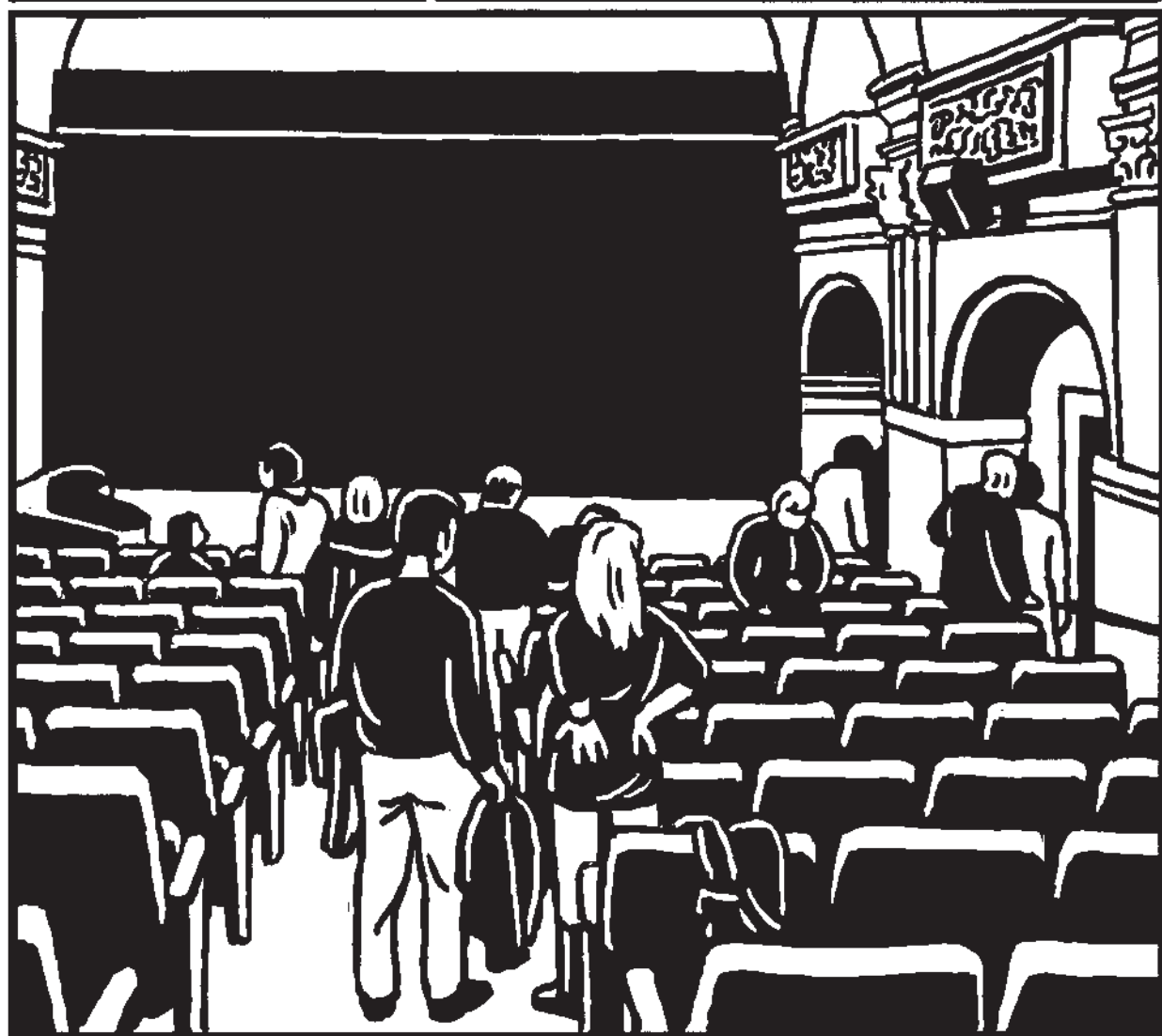
Byla jsem bez synů. Musela jsem to přežít.

Překousnout.



Matka ještě u v á d í :, že neumí číst a psát.







Na mě to působí jako materiál hodně vy-povídající o tehdejší době.



Ukazuje zeitgeist ne-li Evropy, tak poválečného Německa se všema téma parábama a dekadencí.



Nejde si nepovšimnout dobový temnoty,



která nakonec vy-plave na povrch,



a zabije hlavní hrdinku.





No ale ty moje vztahy. Já bych jim tak ani neříkal. Měl jsem s nimi vždycky problém.

č. 2

Já když jsem přijel  
do Prahy,

přijel jsem s tím,  
že budu studovat  
na Anglo-americké  
vysoké škole.





Takže si mě ségra našla na facebooku a přidala si mě do přátel.





Pak si mě přidal do přátel brácha Jirka.

Asi za týden za mnou brácha se sěgrou od mámy přijeli do Prahy. Potkali jsme se u táty.



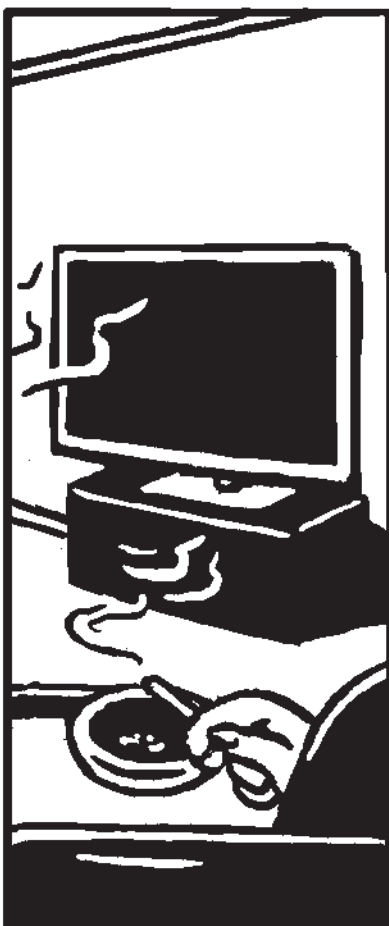
A pak jsme další týden jeli celá rodina, teda já, můj strejda a můj brácha za mámou a za druhou sěgrou do Varnsdorfu. To jsme se viděli poprvé. To bylo asi před rokem.



Podruhé jsem tam byl s Hanou Čáprovou z Respektu.



A potřetí, když jsme začali dělat na tomhle komiksu.



Ted' už vím, že mám mámu a táta a bráchu a ségry, se kterejma si rozumím. Určitě ale nebudu vyhledávat mámu, jak to dělají ségry, který s ní vyrostly a mají k ní silnou vazbu. Mně tuhle vazbu vzali. Kdybych jí měl, byl bych určitě trochu normálnější člověk, kterej jezdí za mámou každě měsíce a ne jednou za tři, když už se v rámci výčitek přemůže, jede tam a traví čas s člověkem, kterej mu není tak blízkej, jak by mohl být.

A zas s tátou je to dobrý, i když je úplně jinej než já.



Třeba na promoci přišli hodně výstředně oblečený. Všichni se po nich dívali, někteří spolužáci si je i fotili.





Byla tam jedna ženská z univerzity...



Od té chvíle jsem ji za tatku nenáviděl.

Potom jsem pozval rodiče  
do thajský restaurace.

V lístku se nevyznali, vybral jsem  
jim nudle s masem.



Od té doby mi to předhazují, jak jsem  
je vzal na ty drahý hnusný nudle.





Když jsem se vrátil minulej  
červen do děčáku, abych po-  
depsal papíry o svém odchodu,  
tak jsem měl pocit, jako bych  
byl v nějakým divným snu.



Přišel jsem si  
jako zhulenej.



Byl to takovej surreálnej pocit.



Říkal jsem si: Co to je?  
Proč se tady ležím  
tak nepříjemně?





On má něco  
nalepenýho na zu-  
bec. Myslím, že  
je to nalepený ne-  
bo je to protěza.



V momentě, kdy  
otevřel pusku, tak  
jsem si vzpomněl  
na všechny mož-  
ný věci, co jsme  
spolu prožili.

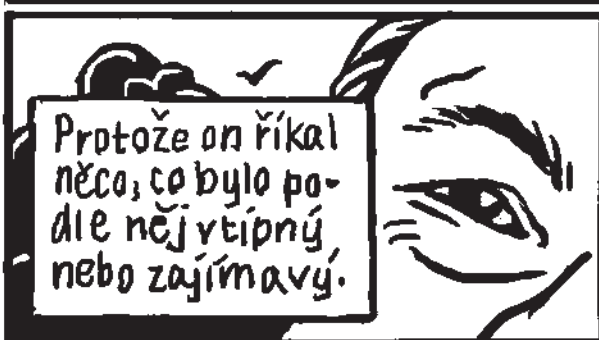


Jak jsme se prali  
před vstupem  
do kuchyně...

...jak jsme neustále  
hrabali listí.



On na mě mluvil  
a já jsem se mu-  
sel nutit smát.



Protože on říkal  
něco, co bylo po-  
dle něj vtipný,  
nebo zajímavý.



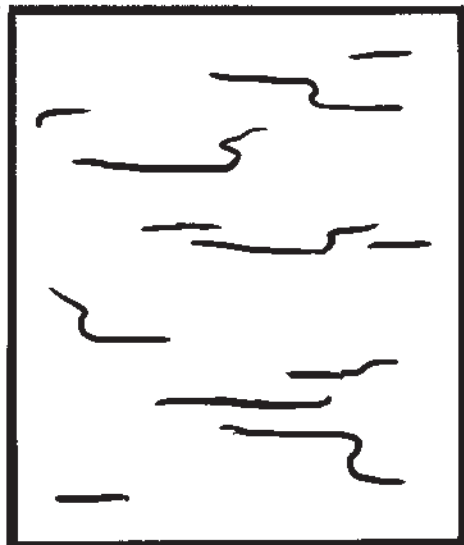
Mě to ale vůbec  
nebavilo.

Zeptal jsem se jenom ze slušnosti, jak se má jeho dcera, kterou jsem znal.

On vykládal a mě to přišlo, že to trvá snad půl hodiny. Chtěl jsem, aby to skončilo.



Tak jsem se rozloučil. Myslim, že jsem řekl, že se třeba ještě někdy uvidíme, ale v koutku duše jsem doufal, že ne.



Mámo, já mam hlad!

Hm.

Tady nic není.

Vem si  
rohlík.

-54-

Ú Ř A D

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

úřadovna v Rumburku

xxx  
408 01

xxxx  
21. 95

odd. péče o děti

Om 765/88

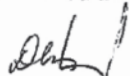
Dlasková

3.7.1991

Dětský domov  
Na výšinách 4  
L i b e r e c

Souhlasíme s propuštěním nezpl. Michala [redacted], nar. [redacted] 7.1988 na část letních prázdnin k matce Gabriele [redacted] do Varnsdorfu, Národní šp. [redacted]. Matka si dítě vyzvedne 4.7.1991 a vrátí jej dle pokynů útvaru, což stvrzuje svým podpisem. Matčin byt je dostatečně zařízený pro prázdninový pobyt dítěte. Matka pobírá hmotné zabezpečení před nástupem do zaměstnání od Pracovního úřadu v Děčíně.

Za OPD:



Vedoucí odd.: Hana Hanigová

matka:









Autoři: Máša Bořkovcová, Markéta Hajská,  
Vojtěch Mašek  
Výtvarné zpracování: Františka Loubat  
Obálka a grafická úprava: Františka Loubat,  
Daniela Kramerová  
Jazykové korektury: Helena Kaftanová

Vydal spolek Ašta šmé roku 2016  
jako svou 2. publikaci.  
Vytiskl Protisk, s.r.o., Rudolfská 617, 370 01,  
České Budějovice.  
Vydání první. Počet stran 120.

Kniha vznikla v rámci projektu Hlasy ohrožených dětí,  
realizovaném spolkem Ašta šmé.  
Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska  
a Norska a grantem Velvyslanectví USA v Praze.

ISBN 978-80-906587-6-9 (Nebud' jak gádžo!)  
ISBN 978-80-906587-9-0 (Nejisté domovy)





Ašta šmé:

Vojtěch Mašek, Máša Bořkovcová, Markéta Hajská.

Ašta šmé sdružuje osoby z prostředí sociálních věd a umění, které spojuje zájem vyjadřovat se ke společenským tématům tvořivým způsobem. Věnuje se zejména ztvárňování konkrétních životních příběhů vyprávěných samotnými aktéry. Prostřednictvím komiksu pracuje s tématy jako je kulturní diverzita, sociální nerovnost, sociální minority a nebo konstruování identity.



Františka Loubat

je ilustrátorka a komiksová autorka. Živí se grafikou.

Vystudovala ilustraci na pražské UMPRUM. Spolu s Tomášem Končinským má na svědomí strip Umělec, který vycházel v letech 2013–2015 v časopise Art+Antiques a Kustodku Květu pro internetový portál Artalk /knižně vyšlo r. 2015/. V roce 2014 získala za Kustodku Květu cenu Muriel za nejlepší strip. O dva roky dříve vyhrála se svým noirovým komiksem Sicktown cenu Art Book Wanted /edition lidu/ o nejlepší komiks. Ilustrovala knihu Srdcový erb /Baobab, 2014/. Kreslí plakáty pro dětský sbor Mifun. Hraje a zpívá v kapele Vobezdud.



Michal vyrůstá v malém dětském domově ve Frýdlantu v Čechách a na svou rodinu si nepamatuje. Obklopen tetami vychovatelkami si ani nepřipouští, že má někde venku rodiče. Když se mu ozve v devíti letech táta, začne poznávat i jiné prostředí, než které zná z ústavu. Svoji mámu a zároveň i důvod a průběh vlastního odebrání však pozná až mnohem později.



AŠTA  
ŠMĚ

Nejisté  
domovy

Lili a dvě mámy  
Nebud' jak gádžo!  
Silnější než někdo